

PERSONES “IL·LEGALS”

Paula Rodríguez Gómez

Persones “il·legals”

Joan Pedrola

Salesians Mataró

curs 18-19

Índex de continguts

1. Introducció.....	4
1.1 Motivació i elecció del tema.....	4
1.2 Objectius i interrogants inicials.....	4
1.3 Metodologia i estructura	5
2. Moviments Migratoris.....	7
2.1. Diferència entre emigració i immigració	7
2.2. Tipus de moviments migratoris	7
2.3. Dades migratòries.....	8
2.4. Hi ha races immigrants i races emigrants?.....	9
3. La immigració a la gran pantalla	10
3.1. “Mar de dolor, mar d’esperança”	10
3.2. “14Km”	12
4. Drets Humans	16
4.1. Definició i acords	16
4.2. Articles infringits	17
5. Lleis d’immigració	19
5.1. Procés d’immigració:	21
5.2. Diferència entre immigrant i refugiat	25
6. Els CIE	28
6.1. Tanquem els CIE.....	29
7. La història de Paul Xewier	31
8. Conclusions.....	35
8.1. Síntesi dels resultats obtinguts	35
8.2. Valoració del procés de treball i de l’estratègia metodològica	36
8.3. Incidències.....	36
8.4. Perspectives de futur i reflexió personal	38
8.5. Agraïments	39
9. Bibliografia i webgrafia.....	40
Annex	42

1. Introducció

1.1 Motivació i elecció del tema

El treball de recerca no és només una nota en el nostre expedient, sinó que ens enriqueix i ens fa experts del tema escollit. Per això tenia clar des d'un principi que el meu treball s'hauria de centrar en un assumpte que em motivés i que alhora fos un repte per a mi.

La meva motivació per escollir el tema, va ser que es tracta d'un problema actual, que des de fa uns quants anys està present i no s'ha trobat cap solució per posar-hi remei. El que més em va impulsar a escollir-lo va estar que, uns mesos abans de començar les reunions prèvies del treball de recerca, vaig veure un documental sobre el que vol fer, i està fent, Donald Trump amb els immigrants. Aquest em va deixar impactada, ja que, fins aquell moment no vaig ser completament conscient del que pateixen els immigrants i que els governants volen tapar. Més tard, també ens van fer una xerrada des de l'ONG VOLS sobre els immigrants, i allà vaig començar a descobrir encara més coses.

En plantejar-nos la tria pel treball, vaig investigar sobre la situació en la que estan vivint els immigrants, i em vaig adonar que amb el meu treball podria explicitar allò que és un secret a veus i és que s'estan arribant a incomplir drets humans, i si més no, conscienciar a més gent de la dura realitat que estan vivint aquestes persones.

1.2 Objectius i interrogants inicials

En aquest treball m'agradaria fer arribar a totes les persones que els immigrants també ho són, de persones, i el fet que només veiem a través de les pantalles la situació en la que estan i en la que viuen, no significa que no sigui real. I en veritat no és tan llunyana com pensem. El que vull dir, és que, hem arribat al punt tan extrem de normalitzar el fet de veure immigrants a les notícies, tant, que ja no li donem la importància que es mereix, perquè a nosaltres això no ens afecta directament. Mentre nosaltres estem tranquils a casa veient la televisió, ells ho estan passant veritablement malament, i nosaltres podem apagar la tele en qualsevol moment i deixar de veure el problema, però per a ells continua.

Hi ha objectius a complir durant el procés; en el meu cas són els següents:

- Explorar sobre la pertinença del concepte de raça.
- Demostrar que s'estan incomplint articles dels drets humans.
- Informar fins a quin extrem arriba la situació precària de molts immigrants i el que les lleis tenen imposat per a ells, desconegut per a moltes persones.
- Saber la veritat del que està succeint i que molts dels que manen intenten tapar.
- Trobar solucions o ajudes que podem aportar nosaltres o les ONG.

Alguns interrogants inicials són:

- Es pot parlar de races immigrants i de races emigrants?
- Per quins motius reals els immigrants no poden residir lliurement en un país?
- Les lleis espanyoles incompleixen articles dels drets humans, quan posen traves i prohibeixen l'allotjament de persones?
- Una persona pot ser il·legal?
- Aquest problema està relacionat amb el racisme?
- Una persona necessita papers per ser lliure?
- Què és un CIE? Què és un CETI? Els CIE són presons?
- Qui decideix que uns immigrants entrin o no a un país?
- Quina és la diferència entre immigrants i refugiats?
- Existeixen lleis universals d'immigració?
- Com s'aconsegueixen els permisos per quedar-se el temps que vulguin en un país?

1.3 Metodologia i estructura

Com ja s'ha deixat entreveure, aquest treball parteix d'una hipòtesi clara: la immigració és un problema de gran magnitud a nivell mundial, que les diverses administracions governants no estan afrontant de manera clara; i aquesta deixadesa o manca de valor per acceptar-ho, anar a l'arrel de la qüestió i començar a treballar per trobar vies de solució, està generant una flagrant violació de drets humans.

La primera part de la cerca de la informació la faré a Internet, ja que crec que hi ha pàgines interessants amb diverses opinions del tema, i també per buscar les proves que aprovin o descartin la hipòtesi. També miraré documentals relacionats amb la immigració, ja que n'he vist uns quants que contenen molt bona informació i imatges. En concret, "Mar de dolor, mar de esperanza" i "14 kilòmetros".

Completaré aquest primer pòsit teòric amb una bateria d'entrevistes a diversos agents protagonistes del procés migratori. Intentaré fer una entrevista a un migrant en primera persona que ens pugui aportar el seu testimoni, així com a una activista, a una advocada i a una voluntària que va estar en un CETI. El principal objectiu és tenir un mosaic de testimonis que donin una idea de quin és el veritable camí que pot seguir una persona que pren una decisió tan complexa com és la de deixar casa seva per anar a la recerca d'un món millor.

Entenc que la realització d'aquest procés anirà responnent als objectius formulats a la introducció i donant algunes respostes almenys a diversos dels interrogants inicials plantejats. Així mateix, espero que les idees i dades de la part inicial teòrica, juntament amb els testimonis de persones i institucions, em permetin arribar a un seguit de conclusions més o menys satisfactòries respecte dels plantejaments inicials i de la hipòtesi de treball.

Per últim, voldria muntar una exposició amb un mapamundi de cautxú, marcar amb xinxetes negres des d'on emigren aquestes persones, i amb vermelles cap a on emigren (a partir d'aquí explicaré quants CIE hi ha i on es localitzen, etc.).

Així doncs, i entrant ja en l'estructura del treball a partir de la metodologia i els plantejaments inicials esbossats, començaré explorant el tema de les migracions a partir d'una cerca de conceptes (immigració, migració, emigració, migració forçosa, migració interna, migració externa, migració temporal, etc.). Aquest primer apartat clourà amb un dels interrogants inicials: Es pot parlar de races emigrants i races immigrants?

Posat aquest fonament teòric sobre la idea dels moviments migratoris, presentaré una síntesi dels dos documentals, els quals em permeten introduir el concepte de refugiat i les veritables dificultats quant a violació dels drets humans que pateixen els migrants avui dia. D'aquí que els apartats següents continuïn la cerca sobre drets humans (Declaració Universal dels Drets Humans) i les lleis d'immigració i les institucions de referència: existeixen lleis d'immigració universal? Aquest procés m'hauria de permetre treballar els objectius següents: demostrar i fer arribar a la gent que s'estan incomplint articles dels drets humans, i informar fins a quin extrem arriba la situació precària de molts immigrants i el que les lleis tenen imposat per a ells, cosa desconeguda per a moltes persones. A més, també continuaré intentant donar resposta a alguns dels interrogants inicials: Les lleis espanyoles incompleixen articles dels drets humans? O el que realment és injust no són les lleis, sinó les persones que les dicten i després no les respecten? Una persona pot ser il·legal? Com un immigrant pot aconseguir els permisos per quedar-se el temps que vulgui en un país?

A continuació, relacionat amb aquests temes està l'apartat dels CIE, ja que, són molt criticats pel suposat incompliment de Drets Humans al posar una llei que dicti que aquells immigrants indocumentats, estaran retinguts en aquest. Amb la informació cercada sobre aquests centres, més les dades que extregui de l'entrevista a la Mercè de Tanquem els CIE, espero respondre les preguntes: Es poden considerar presons? Una persona necessita papers per ser lliure?

Tot seguit vindrà el relat del testimoni de Paul Xewier des dels orígens i motivacions que originalment tenia per a marxar del seu país, fins a les problemàtiques amb les que es va trobar durant el camí per arribar a Espanya. Aquest trepidant relat serà complementat per la visió de diversos agents que han intervingut d'alguna manera en aquesta història o en d'altres semblants: l'advocada Rocío Montoro i la voluntària del CETI i membre de l'ONG salesiana VOLS Helena Medina.

Finalment, quan hagi complert els meus objectius, hagi resolt les meves preguntes i tingui fetes les diverses entrevistes als diferents agents que poden intervenir en aquest procés d'immigració, extreure unes conclusions, descartant o no la meua tesi inicial i redactant com ha anat augmentant el meu coneixement sobre aquest tema al llarg del treball.

2. Moviments Migratoris

Els moviments migratoris són els desplaçaments d'un grup de persones d'un territori a un altre, i es produeixen durant un temps determinat. El que implica que apareguin dos conceptes: la immigració i l'emigració.

2.1. Diferència entre emigració i immigració

L'emigració, és el moviment de sortida del país on estàs establert per anar a viure a un altre. A aquestes persones les anomenem emigrants.

En canvi, la immigració, és el moviment d'entrada a una localitat diferent a la d'origen. A les persones que participen en aquest moviment les anomenem: immigrants.

2.2. Tipus de moviments migratoris

Segons el lloc:

-Migracions internes: aquestes no sobrepassen la frontera del determinat país. La majoria de casos es realitzen des del camp o pobles petits a grans ciutats.

-Migracions externes: desplaçament de persones fora del seu propi país. Dintre d'aquest hi ha de dos tipus: les migracions continentals, quan el desplaçament succeeix entre països d'un mateix continent, i les migracions intercontinentals, quan el flux migratori es produeix entre països de diferents continents.

Segons la motivació:

-Migracions forçoses: el trasllat que fan aquestes persones és involuntari. Algunes d'aquestes situacions en la que no els hi queda més remei perquè la seva vida està en perill, són: les guerres, els desastres naturals...

-Migracions voluntàries: les persones que abandonen el seu país o regió, ho fan per iniciativa personal, majoritàriament el que busquen amb aquest canvi és una millor qualitat de vida.

Segons la temporalitat:

-Migracions temporals: les persones es desplacen a un altre país durant un termini de temps, i després tornen al seu país d'origen.

-Migracions permanents: aquests tipus de migració dura per sempre, és a dir, les persones que es desplacen s'estableixen de per vida en aquell lloc.

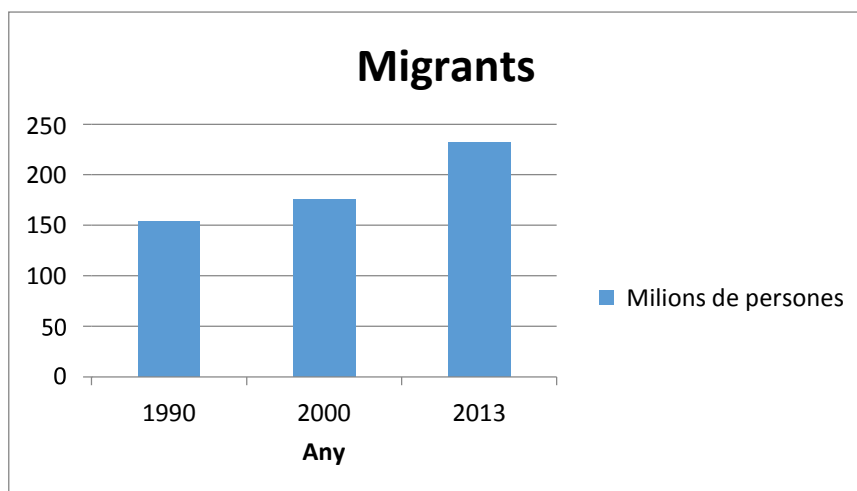
Segons el context legal:

-Migracions legals: compleixen les lleis establertes per el país receptor, aquestes persones participen de la economia i estructura social d'aquell país.

-Migracions il·legals: també anomenades migracions clandestines, són aquelles en que les persones no segueixen les normes i lleis del país receptor. La majoria d'aquests casos són perquè entren al país sense els documents necessaris o perquè trenquen els requisits necessaris per romandre en una situació legal.

2.3. Dades migratòries

A mesura que avancen els anys més persones viuen fora del seu país, segons les dades que he obtingut en el llibret de l'espiral solidària de l'ONG VOLS, he elaborat un gràfic on es pot veure clarament l'increment de migrants internacionals.

El 2013, 232 milions de persones eren migrants internacionals, és a dir el 3,2% de la població mundial. I d'aquests, la majoria emigren a:

País	1990	1995	2000	2005	2010	2015
Estados Unidos	23,3	28,5	34,8	39,3	44,2	46,6
Alemania	5,9	7,5	9	10,3	11,6	12
Rusia	11,5	11,9	11,9	11,7	11,2	11,6
Arabia Saudita	5	5,1	5,3	6,5	8,4	10,2
Reino Unido	3,7	4,2	4,7	5,9	7,6	8,5
Emiratos Àrabs Units	1,8	1,8	2,4	3,3	7,3	8,1
Canadà	4,3	4,9	5,5	6,1	7	7,8
Francia	5,9	6,1	6,3	6,7	7,2	7,8
Austràlia	4	4,2	4,4	4,9	5,9	6,8
Espanya	4,1	4,1	4,1	4,1	6,3	5,9

Fuente: Departamento de Asuntos Económicos y Sociales de Naciones Unidas

En la majoria dels casos, emigren a aquests països per qüestions laborals, de família i treball, però també influeix la bona condició econòmica dels països destí. Actualment a causa dels conflictes bèl·lics i de violència, moltes persones recorren als països que es troben geogràficament més a prop del seu, per això pot anar variant molt fàcilment els fluxos d'immigrants a determinats països.

2.4. Hi ha races immigrants i races emigrants?

La història de la migració es pot considerar la mateixa història de la humanitat, ja que tots els pobles van migrar en algun moment. Simplement, ningú va estar sempre en el mateix lloc, i aquesta afirmació es pot demostrar científicament i amb dades arqueològiques, de manera que, per exemple, sabem que actualment, en el segle XXI, el tres per cent de la població mundial és migrant. Fet que desmenteix que estrictament hi hagi races immigrants i races emigrants, ja que, encara que tradicionalment d'acord amb alguns trets externs (el color de la pell, el tipus de cabell, etc.) existeixen tres grans grups racials (blancs, grocs i negres), cadascun d'aquests poden tenir ascendents de procedència diversa o pertànyer a grups ètnics que tenen barrejats caràcters atribuïts a races considerades diferents. A més, amb els avenços tecnològics s'estan aconseguint fer proves d'ADN molt fàcil i ràpidament, i amb aquestes es demostra que la majoria de persones no són 100% d'una mateixa raça. Ho il·lustra el vídeo titulat *El viaje de ADN* (<https://youtu.be/tyaEQEmt5ls>), un vídeo, que es va fer viral al 2016, en el que un grup de persones de diferents races i nacionalitats es presta voluntari a una prova d'ADN per saber en quins països estan les seves arrels i desmitificar els estereotips i etiquetes que tenen d'aquests. Des de sempre hem recorregut món, hem migrat, hem immigrat; i ho seguirem fent, perquè tots som éssers humans i és per això que no podem distingir races que immigrin i races que emigrin.

3. La immigració a la gran pantalla

3.1. “Mar de dolor, mar d’esperança”

La guerra de Síria ha forçat més de 12 milions de persones a fugir de casa seva, i aquest documental del programa 30 minuts de TV3 amb el suport d’ACNUR, explica el cas de la Manal Bashir i els seus fills.

La Manal va trigar 18 anys en poder comprar un pis a les afores de Damasc, allà vivia amb les seves dues filles i el seu fill.

No pensaven que un dia la guerra arribaria a on eren ells, fins que un dia els van començar a bombardejar. No volien abandonar aquell pis que tant els hi agradava i que tant d’esforç els hi havia costat aconseguir, però van haver de marxar cap a un magatzem de Damasc, on es van veure obligats a viure. Després d’un any, la Manal va tornar a casa seva per comprovar si podien tornar a viure allà després de tots els atacs, i va veure com tot està completament destrossat, pràcticament ja no queda ni rastre d’aquell pis on van viure. Quan va sortir, van veure un cotxe molt gros on els homes que el conduïen li van dir que volien el marit de la seva germana, després els hi van donar ordres de portar-la a la presó. Però gràcies a la ajuda dels seus veïns va poder escapar, encara que dies després la van amenaçar amb un missatge en el que deien que sabien a on vivia amb els seus fills i que si no col·labora, els matarien.

Llavors va prendre la decisió de marxar cap a Europa, perquè creia que així tots estarien més segurs. Va prometre als seus fills que els hi donaria un futur millor, per això no se'ls va endur amb ella, perquè el viatge és massa perillós.

A Turquia un passador li va demanar els diners per poder pujar a una barca fins arribar a un vaixell. Més tard, va arribar a Itàlia i d’allà va agafar un tren fins a Milan, i d’allà un altre a Hamburg i després va agafar un autobús fins a la comissaria de Copenhage. Les autoritats la interroguen per determinar si li garanteixen l’asil polític o només la protecció temporal, tenint en compte, que aquest últim cas no permet la reunificació familiar i llavors no podria reunir-se amb els seus fills.

Mentre esperava a que li donessin dia per fer-li l’entrevista, va decidir treballar com a voluntària d’Unicef, ajudava als de la Creu Roja fent d’intèrpret i ajudava en un centre per buscar feina.

Es va assabentar que va haver-hi una explosió a l’escola de la seva filla, on van morir moltes de les seves amigues, per això els seus fills van haver de deixar d’anar a l’escola. Parlaven amb la seva mare per telèfon esperant a que passés algú que els hi canviés la vida.

A la Manal li van aconseguir l'entrevista per al cap de tres mesos, on li van ajornar dos mesos més, i una vegada feta l'entrevista rebria la resposta després d'un mes.

La major de les seves filles, va començar a rebre els mateixos missatges amenaçadors que havia rebut la seva mare, la Manal.

Li van tornar a fer la mateixa entrevista i ella va suplicar que li donessin ja una resposta, perquè la vida dels seus fills depenia d'allò. I la resposta va ser protecció temporal, llavors els seus fills no podrien venir legalment perquè són sirians.

Així que la Manal va demanar als seus fills que fugissin i vinguessin cap a Dinamarca, d'aquesta manera les autoritats revisarien el seu cas familiar, però entrarien de forma il·legal.

Els seus fills van viatjar de Damasc a Líban, i després van agafar un avió fins a Istanbul, on van trobar al mateix passador que havia ajudat a la seva mare.

Van anar amb una petita barca amb molta gent amb destí a Grècia, on la barca va bolcar i es fan enfonsar, molta gent moria ofegada davant dels seus ulls. La Creu Roja va enviar fotos dels cadàvers que arribaven a pet d'ona, i la Manal es preguntava a on estaven els seus fills. Els seus fills van ser salvats per una barca de pescadors que els va portar a un vaixell de guerra, llavors els van tancar en una presó de Turquia durant 8 dies. Quan la seva mare va saber que estaven vius, va tornar a parlar amb el passador i ho van intentar una altra vegada. Ho van aconseguir i van arribar a Grècia i quan van arribar a Dinamarca, els van detenir. Van reunir-se amb la seva mare, la qual, va apel·lar als tribunals i se li va concedir l'asil polític, però els seus fills només disposen de protecció temporal. El més important, és que la família continua reunida per ara, però el fill petit encara pregunta quan podran tornar a casa.

La conclusió d'aquest reportatge és que molts immigrants i refugiats tracten de tornar a unir-se amb la seva família, amb la por de no tornar-los a veure, de no tenir una llar, ja que cada cop, les lleis europees s'estan fent més restrictives i forcen a moltes persones a utilitzar rutes de contraban molt perilloses. Hauríem de buscar una solució i fer un front comú contra els terroristes i assassins, que estan fent que aquestes persones es vegin obligades a abandonar el seu país.

L'enllaç del documental és el següent:

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/mar-de-dolor-mar-desperanca/video/5784497/>

3.2. “14Km”

Aquesta és una pel·lícula de Gerardo Olivares, estrenada al 2007. Esta basada en fets que els hi passen realment als immigrants, i això és molt important perquè sempre s'intenta tapar aquests esdeveniments tan inhumans. La pel·lícula comença presentant-nos als protagonistes, el Buba i la Violeta; entre ells no es coneixen però els dos viuen al Níger, i acabaran sent companys d'un llarg i dificultós viatge.

El Buba és un noi de família de classe mitjana, del sud de Níger, que somia ser futbolista. Inicialment no vol marxar del seu país, perquè té por dels perills que comporta emprendre aquest viatge, però el seu germà gran li insisteix dient-li que si es queda aquí no aconseguirà res a la vida. Aquí és quan es comença a plantejar la possibilitat d'emprendre aquest viatge amb el seu germà, i quan aquest té els diners i contactes necessaris, emprenen el viatge.

L'altre protagonista és la Violeta, una noia de classe baixa, la qual volen casar per obligació amb un home que ella no estima i a penes coneix. La seva amiga sap que es troba en una situació de vida o mort, perquè l'home amb el que s'haurà de casar la vol maltractar, i per això li dona els seus diners i li diu que marxi immediatament.

Aquest és el moment on els protagonistes emprenen el viatge, i la pel·lícula ja ens posa en context de la situació que viuran, amb la visualització d'un cartell publicitari en el que es llegeix: “Inmigración clandestina a Europa por el Sáhara y el Mediterraneo, agresiones, violaciones, sida...”

Els protagonistes fan la seva primera parada en el mateix lloc, la “pension fin du chemin”, i aquí és on es troben. Mentre el Buba i el seu germà estan prenent un refresc, la Violeta està en aquell lloc per prostituir-se i guanyar la resta de diners

necessaris per fugir del país. Es criden l'atenció l'un a l'altre però no arriben a parlar.

Des d'aquella pensió marxen al Desert de Teneré i agafen el “Teneré Express”, en el que el Buba, el seu germà i la Violeta viatgen junts. A la Violeta li han robat tot, excepte el bitllet, llavors el Buba es fixa que és la noia que havia vist a la pensió i li ofereix menjar. Arriben a una barrera, en la que un tinent fa un control, obliga que es baixin tots del transport, que ensenyin el passaport, els separen per població i li han d'ensenyar la documentació, perquè ell comprovi que no porten documentació falsa i saber si els pot deixar passar o no. Una

vegada passen el control, anuncien la parada en la que els protagonistes baixen, però es troben en meitat del desert i només els hi diuen que han d'anar cap al nord-est, per anar fins a Margo. Després hauran de comprar un altre passaport perquè amb els seus, els militars no els deixarien passar.

Es queden sols amb la noia i continuen junts el viatge caminant kilòmetre per kilòmetre pel desert, a causa d'això, es maregen i tenen al·lucinacions. Uns homes acompanyats amb dos camells els veuen inconscients i estesos sota un arbre, els ajuden i els intenten rehidratar, després de

comprovar si estan vius. Llavors, es donen compte que el germà del Buba està mort, i de forma molt natural com si ja estiguessin acostumats, l'emboliquen amb un turbant i el deixen allà. Aquells homes, acullen i cuiden a la Violeta i al Buba. En recuperar-se, el Buba es troba que el seu germà és mort i no s'ha pogut ni acomiadar d'ell, però el més frustrant es que ni han arribat a on volien. La Violeta el convenç de continuar el camí, tal com hagués volgut el seu germà, a qui ni ha pogut enterrar.

El Buba té un diàleg molt curiós amb un dels homes que l'ha acollit, abans d'acomiar-se d'ells. Li pregunta que si mai s'havia plantejat de marxar a un altre país. L'home li contesta:

“Los Duareg no sabemos vivir en otro lugar, aquí están nuestras raíces i nuestro hogar, nunca dejaría este desierto, ni por dinero.” El Buba li respon: “Pues todos nos queremos ir.” L'home diu: “Sabes que creo, que eso es lo malo, nadie quiere vivir aquí, en África. Si el esfuerzo y todo el dinero que os gastáis en llegar a Europa, lo utilizarais aquí, las cosas cambiarían. Con vuestra huida, hacéis que África se desangre. El futuro está aquí.”

Crec que és interessant aquesta opinió, perquè mai l'havia escoltat de la veu del propi home que viu en el mateix país del que la gent emigra. Entenc la postura dels dos personatges envers la gent que marxa és per intentar salvar i millorar la seva vida i la de la seva família, però també entenc que, si tots marxen, aquest país deixarà d'estar habitat i per tant serà com si desaparegués del mapa, i això arrossegaria greus conseqüències.

Quan el Buba i la Violeta es queden sols, el Buba intenta tocar contra la seva voluntat a la Violeta, però ella li para els peus, perquè encara que en un passat s'hagués estat prostituint ho va fer a causa de que no li quedava més remei, no perquè li agradés. Arriben a Tamanrasset, allà busquen un fals passaport, que val 50 euros.

Més tard, els hi toca passar un altre control i s'adonen que el passaport de la Violeta és fals i

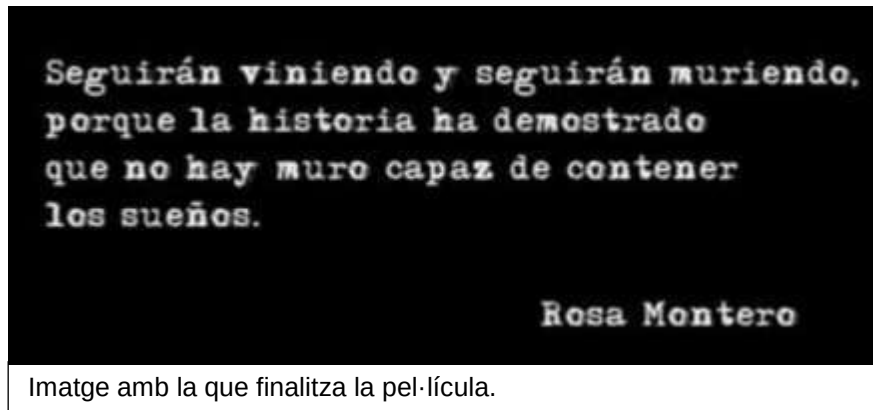
se l'emporten. El Buba intenta ajudar-la, però no pot fer res, així que continua el seu camí en autobús. Arriba a Algèria, on és perseguit per la policia, i el porten fins al lloc fronterer d'Algèria. La policia marroquina no el deixa passar, ja que no té el Visat. Pensant que l'empresonaran o el mataran, repeteix que ell no ha fet res dolent. Els suplica una mica d'aigua, però el fan fora. Continua el camí i va demanant menjar casa per casa, fins arribar a Tànger. Allà es refugia en una casa amb molts més africans, i la policia marroquina els deté i els maltracta. Són emmanillats i tancats en un autobús, retrocedint una altre vegada tot el camí que ja havia fet, fins a tornar a la frontera entre Algèria i Marroc.

El Buba no es rendeix i va fins a Assilam, al nord del Marroc. On es troba a un marroquí ric i mafiós, el qual el convenç que li pagui diners i continuï el viatge. Aquesta és una part interessant de la conversa que manté amb el mafiós, perquè es mostra com enganyen a la majoria de immigrants i en quina situació es troben:

- MAFIÓS: Dime, ¿desde dónde vienes muchacho?
- BUBA: Del sur de Niger.
- M: Ohh vaya, pues que mala suerte. Pobre, me imagino que te ha costado mucho esfuerzo llegar hasta aquí.
- B: Mi hermano murió cruzando el desierto.
- M: Sé que ha sido duro, dejar la familia, los amigos, para intentar tener una vida prospera. Ves, es muy difícil conseguir llegar hasta Europa, pero ya estás muy cerca. Solo te quedan 14 kilómetros y podrás olvidarlo todo: el dolor por lo de tu hermano y todo lo que has sufrido. Aunque este esfuerzo es caro, ¿has traído el dinero?
- Buba li ensenya els diners
- M: Aquí falta la mitad, solo hay 700€.
- B: Lo que me dijo el intermediario.
- M: Ya claro, el intermediario. Hijo, como podrás imaginarte cada vez es más complicado lo que hacemos, hay vigilancia por todas partes y los gendarmes son muy difíciles de comprar, la gasolina es cara y hay que dar el dinero al día. Por eso os voy a meter en una patera digna de un rey, motor nuevo de más de 100 caballos, lo más nuevo del mercado. Y encima tenéis el valor de venir a decirme que os intento cobrar demasiado, anda dame otros 500.
- B: Es que solo me quedan 80€ y los quería guardar para cuando llegara a España, para poder tener un poco de dinero.
- M: Venga dámelos. Sabes que en España el dinero es lo de menos, en cuanto lleguéis al otro lado, un primo mío os estará esperando allí. Esta misma noche voy a llamarlo y te conseguirá un trabajo.

Després torna a trobar a la Violeta i van junts fins al lloc on està la pastera. Els hi donen estrictes instruccions sobre el que han de fer: córrer, pujar i amagar-se. Després de creuar el mar, amb moltíssimes persones en una petita patera, arriben a Tarifa, al sud d'Espanya. S'amaguen perquè la policia no els vegi, tremolant i amb les mans en l'aire ja donant tot per perdut, aconseguixen escapar.

Estem acostumats a un altre tipus de final de pel·lícula, solen ser finals feliços, encara que a vegades també poden ser finals tristos, però són finals. En canvi, aquesta pel·lícula no té un final com a tal, perquè la situació dels immigrants segueix vigent, no acaba. Per això, per molt que la pel·lícula finalitzi, la història continua i no té el final que tots estem acostumats a veure. I encara que pugui semblar que tot això ens queda molt lluny o que és una pel·lícula i aquestes persones en realitat viuen felices, no és veritat. Vivim en el mateix món, a tan sols uns kilòmetres de distància i per molt que la nostra realitat sigui diferent de la seva, no hem de deixar de tenir present que quan per nosaltres la pel·lícula, les notícies, l'article del diari... s'acaba i seguim amb les nostres vides, per a ells aquesta situació continua, el que succeeix és que nosaltres ho deixem de veure.

4. Drets Humans

4.1. Definició i acords

La Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) és un document declaratiu adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la seva Resolució 217 A (III), el 10 de desembre de 1948 a París. En aquesta es recullen en els seus 30 articles els drets humans considerats bàsics, a partir de la carta de Sant Francesc (26 de juny de 1945). Principalment, van ser creats amb la intenció de mantenir l'equilibri social i desenvolupar la integritat, la llibertat i la igualtat de totes les persones.

Segons la pàgina web oficial de l'Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans, i també part de la secretaria de les Nacions Unides, defineixen els Drets Humans com:

“Los derechos humanos son derechos inherentes a todos los seres humanos, sin distinción alguna de nacionalidad, lugar de residencia, sexo, origen nacional o étnico, color, religión, lengua, o cualquier otra condición. Todos tenemos los mismos derechos humanos, sin discriminación alguna. Estos derechos son interrelacionados, interdependientes e indivisibles.”

Pel que expliquen i pel que està pactat en el document de la Declaració Universal dels Drets Humans, els immigrants han de tenir els mateixos drets que tota la resta de les persones. Però el problema ve quan apliquem les lleis, la qual cosa ells no neguen que sempre respectin aquests drets, utilitzen aquestes paraules:

“Los derechos humanos universales están a menudo contemplados en la ley y garantizados por ella, a través de los tratados, el derecho internacional consuetudinario, los principios generales y otras fuentes del derecho internacional. El derecho internacional de los derechos humanos establece las obligaciones que tienen los gobiernos de tomar medidas en determinadas situaciones, o de abstenerse de actuar de determinada forma en otras, a fin de promover y proteger los derechos humanos y las libertades fundamentales de los individuos o grupos.”

Al dir “a menudo”, ja s'estan contradient amb els articles 28 i 30:

“Tota persona té dret a un ordre social i internacional en què els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració puguin ser plenament efectius (article 28).

Res en aquesta Declaració no podrà interpretar-se en el sentit que doni cap dret a un Estat, a un grup o a una persona a emprendre activitats o a realitzar actes que tendeixin a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats que s'hi enuncien (article 30)”.

Conforme a aquests articles pactats en la Declaració dels Drets Humans, cap llei pot oprimir aquets drets, és més, han de ser plenament efectius sota qualsevol circumstància.

El pitjor és que en el cas de molts immigrants, no només són aquests dos articles els que no es respecten, sinó que hi ha d'altres que actualment s'estan infringint.

4.2. Articles infringits

“Tothom té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, fortuna, naixement o altra condició. A més, no es farà cap distinció basada en l'estatut polític, jurídic o internacional del país o del territori al qual pertanyi una persona, tant si és independent com si està sota administració fiduciària, si no és autònom, o està sota qualsevol altra limitació de sobirania (article número 2).

Ningú no serà sotmès a tortures ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants (article número 5).

Tots són iguals davant la llei i tenen dret, sense cap distinció, a igual protecció per la llei. Tots tenen dret a igual protecció contra qualsevol discriminació que violi aquesta Declaració i contra qualsevol incitació a una tal discriminació (article número 7).

Ningú no serà detingut, pres o desterrat arbitràriament (article número 9).

Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seva residència dins les fronteres de cada Estat. Tota persona té dret a sortir de qualsevol país, àdhuc el propi, i a retornar-hi (article número 13)”.

Aquest és l'article que més m'ha sobtat, després d'analitzar-lo detalladament i cercar més sobre aquest, he arribat a trobar el vertader significat d'aquest article 13. El que significa és que: l' emigració és un dret humà, mentre que la immigració no ho és. En aquest, reconeixen que una persona pot sortir i retornar lliurement d'un país, però no menciona en cap moment que els Estats a on volen immigrar estiguin obligats a acceptar la seva entrada en el territori que és de la seva jurisdicció (excepte si es tracta del cas que s'explica en l'article 14). Aquests articles diuen el següent:

- Article 14

1. Cas de persecució, tota persona té dret a cercar asil en altres països i a beneficiar-se'n.
2. Aquest dret no podrà ser invocat contra una persecució veritablement originada per delictes comuns o per actes oposats als objectius i principis de les Nacions Unides.

- Article 15

1. Tota persona té dret a una nacionalitat.
2. Ningú no serà privat arbitràriament de la seva nacionalitat, ni del dret de canviar de nacionalitat.

- Article 22

Tota persona, com a membre de la societat, té dret a la seguretat social i a obtenir, mitjançant l'esforç nacional i la cooperació internacional, segons l'organització i els recursos de cada país, la satisfacció dels drets econòmics, socials i culturals indispensables per a la seva dignitat i el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

S'està cometent una violació sistemàtica de diferents drets humans davant dels nostres propis ulls i dels de la resta de països, que passen impugnes.

Segons aquests articles dels drets humans, una persona no pot ser il·legal, i tampoc pot ser un delictes ajudar a altres persones. D'aquí prové el títol del meu treball: persones "il·legals". Amb això volia donar peu a reflexionar, que la paraula <<il·legal>> no es pot utilitzar com a adjectiu, i per això està entre cometes i ratllat. El que pot ser il·legal és l'acte que comet la persona, però la persona en si no pot ser il·legal. Els immigrants que anomenen així, són aquells indocumentats, però segons l'establert pels drets humans, no hi ha cap article que indiqui que per ser lliure necessitis papers.

Imatge referent al article publicat per *A mi manera* : "Las personas inmigrantes pierden derechos".

5. Lleis d'immigració

Tret que no existeixen lleis universals d'immigració, és a dir, que no hi ha una llei la qual permeti caminar de forma lliure per tot el món a qualsevol persona, però sí que existeixen un seguit de regles per cada país pel qual vulguem circular, em centraré a les més properes a nosaltres: les lleis d'immigració a Espanya.

La Llei d'Estrangeria, també coneguda com la Llei Orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre Drets i Llibertats dels Estrangers a Espanya i la seva Integració Social, va ser actualitzada per últim cop el 13/12/2009. És un text que regula els drets i deures dels estrangers en Espanya, i el seu objectiu és afavorir la immigració legal. De manera, que

prohibeixen l'entrada dels estrangers que es consideren il·legals, és a dir, aquells que no tenen papers, i en canvi, tracten de normalitzar les situacions dels que han immigrat a Espanya en condicions d'irregularitat.

Aquesta Llei d'Estrangeria ha de complir amb la norma de respectar els drets establerts en la Constitució Espanyola, els tractats internacionals, els Drets Humans, i altres tractats acordats sobre els drets dels ciutadans. Això implica, que els estrangers que immigren a Espanya tinguin els mateixos drets que els espanyols, a més a més, existeixen drets que tenen com únic objectiu als immigrants, en total 72 articles, estructurats en cinc títols. El títol preliminar conté disposicions generals i els altres fan referència, respectivament, als drets i llibertats dels estrangers, el seu règim jurídic, les infraccions en matèria d'estrangeria i el procediment sancionador i la coordinació dels poders públics.

Si bé la Llei d'Estrangeria té aquests objectius i aparentment es mostra justa i respectuosa, només cal cercar una mica més a fons per a descobrir pàgines i pàgines amb centenars de titulars en contra d'aquesta, mostrant la realitat. Com per exemple, que en total la Llei d'Estrangeria acumula sis modificacions, i això es deu al canvi de torn de govern, ja que depenent de qui ens dirigeixi en cada moment, té una concepció del fenomen de la immigració a cadascú més dispar. En aquestes últimes modificacions s'han anat perdent, cada vegada més, el valor dels Drets Humans.

Aquests són alguns dels punts de la Llei d'Estrangeria que no compleixen amb els objectius que inicialment ens prometen, i/o que estan incomplint alguns Drets Humans:

Imatge de la manifestació de Madrid, contra la reforma de la llei d'estrangeria del 2009.

- La Llei d'Estrangeria espanyola exalta com a objectiu principal la plena integració dels immigrants, però no obstant això i des de fa anys es va reduint les partides pressupostàries destinades al Fons d'Integració per a Immigrants. Dels 200 milions d'euros per implementar la plena integració dels immigrants en 2008 i 2009, es va reduir en 70 milions el 2010, i en 66,6 milions d'euros el 2011; fins a la seva eliminació en 2012. Aquesta reducció dràstica de recursos materials influeix en el compliment efectiu dels recursos humans relacionats i implicats directament amb la integració d'immigrants.
- Segons la Llei d'Estrangeria, com totes les altres lleis espanyoles, respecten plenament la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH), però podem desmentir això si comparem els articles redactats a la Llei d'Estrangeria amb els dels DUDH. En són d'exemple: la restricció del Dret a la Llibertat de circulació i residència que preceptua l'Article 13 de la DUDH; o les limitacions per poder exercir el Dret a Treballar, i el Dret a l'Assistència Sanitària dels immigrants en situació irregular, la reforma sanitària vulnera flagrantment el Dret a la Vida i la integritat física.
- La Llei d'Estrangeria impossibilita la regularització de l'immigrant que es troba a Espanya de manera irregular (llevat de les excepcions d'arrelament, circumstàncies excepcionals i raons humanitàries), que provoca irregularitat i una clandestinitat sistemàtica.
- Tenim una Llei d'Estrangeria que impedeix l'accés de tenir una residència legal a immigrants amb condemnes penals complertes, però no cancel·lades. Criteri que va en contra del principi de reeducació, rehabilitació i reinserció social que reconeix l'article 25.1 de la Constitució espanyola.
- La Llei d'Estrangeria està mercantilitzada i sotmesa a les necessitats del mercat. És a dir, que si fa falta mà d'obra estrangera, es flexibilitzen els criteris de l'Administració per deixar passar a un major nombre d'immigrants, en canvi, si sobren estrangers, els criteris s'intensifiquen.
- Aquesta llei, considera la irregularitat administrativa com una infracció, posant com a càstig l'expulsió del país o l'internament en un Centre d'Internament d'Estrangers (CIE), de manera que priven la llibertat d'una persona de forma i en condicions poc humanes per una falta de documentació o altres irregularitats administratives, la qual cosa va totalment en contra dels Drets Humans. A més, multa de 10.000 € a aquelles persones que empadronin a una persona estrangera en el seu habitatge.

5.1. Procés d'immigració:

Com cada país té les seves pròpies normes i lleis, cada país té uns requisits diferents per manegar l'entrada d'immigrants. Per poder entrar legalment la majoria de països demanen tenir en regla certa documentació, a Espanya en concret és necessari ¹:

- ✓ Passaport o document de viatge vàlid i en vigor:

El document ha de ser vàlid fins a tres mesos després de la data prevista de sortida del territori dels estats membres i haurà d'haver estat expedit dins dels deu anys anteriors. Els ciutadans de qualsevol Estat de la Unió Europea, Suïssa, Noruega, Islàndia i Liechtenstein només necessiten el document nacional d'identitat o el passaport en vigor. Regne Unit i Irlanda no pertanyen a l'espai Schengen (acord pel qual diversos països d'Europa van suprimir els controls a les fronteres interiors, traslladant-los a les exteriors) i necessiten un passaport. En el cas de tractar-se d'un menor d'edat i viatjar amb el DNI, aquest ha d'anar acompanyat d'un permís patern.

- ✓ Visat vàlid i en vigor:

Aquest requisit és exigible als nacionals de tercers països inclosos en la llista de països sotmesos a l'obligació de visat per a l'encreuament de les fronteres exteriors, sempre que no estiguin en possessió d'un permís de residència vàlid o un visat de llarga durada vàlid expedit per un altre Estat membre. Els estrangers titulars d'un permís de residència vàlid o d'un visat de llarga durada vàlid expedit per un altre Estat Schengen, podran circular durant 90 dies com a màxim, en qualsevol període de 180 dies, pel territori dels altres estats Schengen, sempre que estiguin en possessió d'un passaport o document de viatge vàlid i en vigor, justifiquin l'objecte i condicions de la seva estada així com la suficiència de mitjans econòmics pel seu sosteniment durant el període de permanència a Espanya i acreditin no suposar un perill per a la salut pública, l'ordre públic, la seguretat nacional o les relacions internacionals d'Espanya o d'altres estats amb els quals Espanya tingui un conveni en aquest sentit. Així mateix, es requerirà que no figurin en la llista nacional de persones no admissibles de l'Estat membre de què es tracti.

Aquesta és la documentació requerida per entrar legalment a Espanya, mirada des del punt de vista del govern, però que passa si girem i mirem l'altra cara de la moneda, és a dir, mirar-ho des del punt de vista d'un immigrant. Molts dels immigrants no poden aconseguir aquests documents, ja sigui:

1. Segons el Govern d'Espanya, ©Ministeri d' Assumptes Exteriors, Unió Europea i Cooperació. Informació extreta del portal gestionat per la Direcció General de Comunicació i Informació Diplomàtica.

- Depenent del país provenient, tindran més o menys dificultats, com va dir l'advocada a qui vaig entrevistar, la Rocío Montoro González; "No t'obre les mateixes portes un passaport espanyol, que un passaport iranià". Hi ha molta dificultat per aconseguir aquests documents en certs països, sobretot els països subdesenvolupats, ja que el visat ha de ser concedit pel consolat espanyol en l'ambaixada del país, i normalment els hi deneguen l'obtenció del visat, perquè aquests no són països pels quals Espanya tingui interès econòmic. Els països pels quals Espanya té interessos són els que estan inclosos dintre dels Estats de l'Espai Econòmic Europeu (EEE), format per tots els Estats de la Unió Europea (Alemanya, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Xipre, Croàcia, Dinamarca, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Països Baixos, Polònia, Portugal, Regne Unit, República Txeca, Romania, Suècia), més Islàndia, Liechtenstein i Noruega. Per tant podem distingir a dos classes d'immigrants: els "privilegiats", que provenen de països rics amb afinitat al país al que emigren i solen aconseguir fàcilment la documentació (els del EEE), i els "no privilegiats", majoritàriament aquelles persones que provenen de països subdesenvolupats i tenen dificultats per obtenir els documents.
- Depenent del tipus de migració, perquè les migracions forçoses són el motiu més comú pel qual molta gent entra il·legalment en el país, ja que a aquestes persones no els hi queda més remei que marxar del seu país immediatament i per tant, no poden demanar la documentació perquè no poden esperar els llargs tràmits per aconseguir-la mentre la seva vida perilla.

Per la qual cosa, això causa que, segons un estudi del Pew Hispanic Center (Passel i Cohn, 2010) situés la població no autoritzada en 2009 a 11.100.000 (gairebé 4% del total de la població dels Estats Units). Els 7 milions de mexicans constituïen el 59% dels immigrants irregulars. Les fonts regionals significatives d'immigrants no autoritzats incloïen a Àsia (11%), Amèrica Central (11%), Amèrica del Sud (7%), el Carib (4%) i l'Orient (menys del 2%) (Passel i Cohen, 2009).

Fins aquí, només queda explicada la part de com entrar legalment a un país, però un dels meus dubtes era com podies aconseguir viure o establir-te el temps que volguessis en aquest. Si el passaport i el visat et permeten circular legalment per Espanya durant 90 dies, aquestes són les opcions per superar aquest límit i començar a residir legalment:

- ✓ Cartes d'invitació o cartes d'acollida: permet que l'immigrant que no és ciutadà de la Unió Europea resideixi legalment durant diverses setmanes a casa d'algun familiar o amic que estigui residint a Espanya, el qual es faci càrrec d'ell i de tots els tràmits.

- ✓ **Permís de residència:** Hi ha de dos tipus el temporal i el permanent. El permís de residència temporal els autoritza a romandre a Espanya per un període superior a noranta dies i inferior a cinc anys. En canvi, el permís de residència permanent és de duració, com ja ho diu el nom, permanent, i només tenen dret a obtenir-lo els estrangers que acreditin haver residit legalment i de forma continuada al territori espanyol durant cinc anys.
- ✓ **Reagrupament Familiar:** és el dret que tenen els familiars directes i per afinitat de l'immigrant ja resident a Espanya, que hagi estat residint de forma legal durant un any i hagi obtingut autorització per residir almenys un altre any més. El familiar de l'estranger que pretén agrupar-se i compleix aquestes condicions, haurà de sol·licitar una autorització de residència temporal davant l'oficina d'estrangeria. Una vegada obtinguda l'autorització haurà d'anar al consolat del seu país a tramitar un visat de llarga duració per reagrupament familiar, un cop aprovat el visat, podrà viatjar a Espanya i abans d'un mes haurà de sol·licitar una targeta d'identitat d'estranger.
- ✓ **Residència per estudis:** amb aquest, te el dret de residir a Espanya tot el temps que durin els estudis, i si aconseguix residir durant 3 anys, pot canviar la situació d'estança d'estudis a treball pel seu compte aliè.
- ✓ **Treball pel seu compte aliè:** és necessari sol·licitar una autorització de residència per treball per obtenir un visat de treball, i per això una empresa ha d'estar interessada a contractar els seus serveis i estar disposada a realitzar tots aquests tràmits dificultosos i amb despeses.
- ✓ **Arrelament Social:** ha de demostrar que porta residint més de 3 anys de manera contínua a Espanya, sense haver-se absentat del país per més de 120 dies en aquest període. També pot optar per la residència, sempre que pugui demostrar arrelament social per vincles familiars espanyols o presentar un certificat d'integració social emès per la comunitat autònoma d'on resideixi, a més de tenir un contracte de treball amb un mínim d'un any.
- ✓ **Arrelament Laboral:** quan l'immigrant pot regularitzar la seva situació, perquè pot demostrar que te una relació laboral mínima de 6 mesos i que ha estat amb continuïtat a Espanya durant 2 anys.
- ✓ **Matrimoni o parella de fet:** en el cas que l'immigrant tingui una relació estable amb un ciutadà espanyol (que resideixi a Espanya), te la possibilitat de formalitzar la relació casant-se o inscrivint-se com a parella de fet. D'aquesta manera, te dret a residir amb la persona espanyola, amb la condició de que disposin dels recursos suficients i puguin cobrir l'assistència sanitària.

Aquest últim cas és el que va viure de prop l'Helena Medina, voluntària i membre de l'ONG VOLS a la que vaig entrevistar, la qual també està casada amb un immigrant procedent de l'Àfrica subsahariana, el qual es va negar a venir a l'entrevista i a que s'expliqués res de la seva vida a causa dels mals records que això li portava i per por. En un moment de l'entrevista l'Helena va mencionar el NIE, fet que em va cridar l'atenció perquè no n'havia sentit a parlar i fins ara, no m'havia trobat amb cap informació d'aquest. A més, és important saber què és el NIE perquè aquest ha d'estar figurat en tots els documents i tràmits mencionats anteriorment.

El NIE és el Número d'Identitat d'Estranger, una identificació amb un número personal, únic i exclusiu, que serà assignat a aquells estrangers que pels seus interessos econòmics, professionals o socials, es relacionen amb Espanya. Aquest serà l'identificador de l'estranger, que haurà de figurar en tots els documents que se li expedeixin o tramitin, així com les diligències que s'estampen a la targeta d'identitat o passaport.

Article de Liberties News, "TJUE: La Ley de Extranjería española vulnera el Derecho de la UE".

5.2. Diferència entre immigrant i refugiat:

Un refugiat és aquell immigrant que demana asil, ja que en el seu país perilla la seva vida i/o llibertat. A diferència dels immigrants, que segons com qualifica l'Organització Internacional per les Migracions (OIM): es mouen dels seus països per "conveniència personal" i com a resultat d'una decisió presa lliurement. Els refugiats estan emparats per l'article 14 dels Drets Humans i per l'Estatut del Refugiat de l'ONU, però per aconseguir això, han de demostrar que provenen d'un país en conflicte on les circumstàncies l'obliguen a buscar refugi fora de les seves fronteres, o on existeixen "fundats temors de ser perseguit per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinions polítiques".

Aquests últims anys hi ha hagut un gran moviment migratori, però encara hi ha hagut més peticions d'asil, i moltes vegades els països de "refugi" rebutgen l'entrada de refugiats, o no poden acollir a totes les persones. En 2014, la Unió Europea va concedir 185.000 asils, un 50% més que l'any anterior, segons dades d'Eurostat. Espanya va atendre al 0,95% de les 625.000 persones que van sol·licitar asil a la UE el 2014.

Com podem veure a les següents imatges, la forma d'arribar i el camí que han de recórrer, tant refugiats com immigrants, per arribar a un altre país són les mateixes:

Barca plena de **refugiats** (immigrants que volen demanar asil) tractant de creuar la Mediterrània per arribar a Europa.

Patera plena d'**immigrants** naufragant a Austràlia.

Refugiats siris que s'amunteguen davant del filferro espinós que tanca la frontera amb Turquia.

700 **immigrants** subsaharians intentat saltar la tanca fronterera de Ceuta.

Una vegada arriben al país destinatari els seus camins se solen separar, perquè com ja he explicat, les lleis no són les mateixes pels refugiats (que demanen asil), que pels immigrants.

Els refugiats, després de demanar asil, van al camp de refugiats més a prop del lloc on estiguin, o també tenen la possibilitat d'anar a un CETI (Centre d'Estança Temporal per a Immigrants).

Camp de refugiats de Monzón.

CETI de Ceuta i Melilla.

En canvi, els immigrants sense papers tenen sis possibilitats diferents:

- Devolució en calent : moment en el qual els cossos de seguretat de l'estat expulsen del país a un immigrant irregular quan està intentant creuar la frontera, sense ser-los aplicades cap de les proteccions i garanties de la legislació d'estrangeria del país .

*Tant el Tribunal Europeu de drets Humans com el Subcomitè per a la Prevenció de la Tortura de les Nacions Unides han declarat que les devolucions en calent atempten contra els drets humans.

- Deportació exprés: la policia efectua un engany cap a l'immigrant en situació irregular que té una ordre d'expulsió del país, mentre aquest està pel carrer, i se'l emporten a una comissaria on el tenen retingut fins a 72 hores. Des d'allà són conduïts directament cap a l'aeroport per ser expulsats del país.

- CETI : és el Centre d'Estança Temporal per a immigrants, del qual els immigrants poden entrar i sortir lliurement. En total hi ha dos, el de Ceuta que alberga unes 450 places i el de Melilla, amb unes 480 places més 100 tendes de campanya. Pensats per albergar als migrants arribats a les ciutats autònomes, mentre es resolen les seves sol·licituds i els hi cobreixen les necessitats bàsiques, durant un període d'un any màxim, però hi ha hagut casos de persones que han estat de tres a quatre anys. Els interns del CETI poden passar per varis trasllats:

- I. “Laisser Passer”: en català significa deixar passar, ja que els deixen passar a la península, i en alguns casos, els envien aleatòriament a una ONG, en la que els ajuden a empadronar-se al centre on estiguin i a trobar feina.
 - II. Deportació: també coneguda com “la maleta”, és quan passen una llista amb les persones que han d'anar deportades al seu país.
- CIE : significa, Centre d'Internament per Estrangers, són establiments no penitenciaris destinats a la custòdia preventiva dels estrangers per a garantir la seva expulsió o devolució depenent del expedient administratiu. De tota manera són centres molt criticats per les condicions en les que es troben les persones recloses i per la seva opacitat.

CIE de la zona franca, a Barcelona.

6. Els CIE

Els Centres d'Internament per Estrangers, o també anomenats CIE, són establiments de caràcter no penitenciari dependents del Ministeri del Interior, on tanquen contra la seva voluntat als immigrants sense papers o als delinqüents als quals se'ls substitueix la pena de presó per la devolució als seus països i, mentre se'n gestiona la seva expulsió, estan al CIE. Aquests apareixen en l'ordenament jurídic espanyol per primera vegada amb l'aprovació de la Llei Orgànica 7/1985 sobre Drets i Llibertats dels Estrangers a Espanya. Té una finalitat preventiva i cautelar, segons la definició recollida a la Llei d'Estrangeria: sense més limitacions per als interns que les establertes a la seva llibertat ambulatoria. Al capdavant de cada centre està un director, nomenat pel director general de la Policia entre funcionaris de carrera.

A Espanya hi ha un total de vuit CIE, es troben en: Algesires, Madrid, Barcelona, Múrcia, València, Las Palmas, Tenerife i Fuerteventura. La majoria de CIE estan formats per minúscules cel·les, un menjador i un petit pati comunitari, envoltat de reixes i vigilat per agents policials (aliens a aquesta funció, que no han estat preparats per a tractar a persones en aquesta situació). Disposen de serveis d'assistència social i sanitària però molt precaris. Un aspecte molt criticat, és que, en aquest petit espai hagin de conviure delinqüents amb persones indocumentades, ja que, els que estan allà per manca de papers (en estat irregular), no han comès cap delictes, sinó que han fet una infracció administrativa. Segons assenyalava la Llei d'Estrangeria aquesta infracció administrativa es solucionaria amb una multa, però en comptes d'això, directament s'imposa l'expulsió. A més a més, l'estada màxima en un CIE és de dos mesos, però es coneixen casos de persones que han estat gairebé un any.

En aquest sentit, podríem dir que no es respecta el que dicta la Llei d'Estrangeria, és a dir, que l'internament només limiti la llibertat ambulatoria i que pugui gaudir de la resta de drets i llibertats. Sabem que no es respecta perquè:

- Les persones internades no reben informació comprensible de la seva situació jurídica, de les gestions que es faran durant el seu internament i de la data d'expulsió.
- No hi ha servei de traductors intèrprets.
- La comunicació amb l'exterior és molt limitada.
- Els interns poden rebre visites d'amics o familiars, però en una sala dividida en cabines, separades per mampares de vidre que impedeixen el contacte físic. Parlen a través d'un telèfon durant deu o vint minuts. Els funcionaris de policia controlen les visites i revisen els articles de cura personal que entreguen aquests, als interns.
- La deficiència de l'assistència social i atenció sanitària.
- Les expulsions es produeixen sense previ avís. En el cas de que la persona no sigui

expulsada i es posi en llibertat, tampoc, i això és un problema perquè si no té diners i no pot agafar transport, com pot arribar fins a la seva residència?

Més que les condicions de vida a l'interior dels CIE són pitjors que les d'una presó, segons van reconèixer en un auto judicial els jutges d'instrucció de Barcelona encarregats del seu control i vigilància.

Es pot dir, que els CIE traeixen el seu caràcter no penitenciari i són pitjors que les presons.

6.1. Tanquem els CIE

Tanquem els CIE és una campanya centrada en el tancament d'aquests Centres d'Internament per Estrangers, a part d'intentar aconseguir els següents objectius:

- Visibilitzar els Centres d'Internament d'Estrangers, ja que creuen que una part molt àmplia de la societat civil no coneix la seva existència o bé pensa que es tracta d'un estament d'ajuda humanitària per a migrants.
- Denunciar les contínues vulneracions de drets que s'hi produeixen: maltractaments, irregularitats administratives, abusos...
- Procurar millores en les condicions dels interns.
- I, sobretot, exercir accions de cara al tancament dels CIE, dels que ells també anomenen per similitud, Guantánamos.

Aquesta campanya va ser fundada el gener de 2012 arran de la mort d'Idrissa Diallo, un noi de Guinea Conakry que estava pres al CIE de Barcelona. En saber-se que la seva mort va ser causada per desatenció mèdica, els activistes van organitzar una manifestació, i van intentar portar aquest cas a la justícia, però els companys de cel·la que podien testimoniar van ser deportats. Això els va semblar tan greu, que van fer una gran assemblea amb gent de Barcelona, de molts col·lectius. Allà va ser quan van decidir crear aquesta campanya per tancar els CIE i denunciar tots els successos inhumans pels quals han passat i estan passant alguns dels seus interns.

Gràcies a l'entrevista que vaig tenir amb la Mercè Duch, una voluntària d'aquesta campanya, vaig poder veure com eren veritablement els CIE a través de les seves paraules. De manera resumida, deia que els CIE són pitjors que les presons, i que als seus interns se'ls reté, prenent-los la llibertat de moure's, estrictament per un tema administratiu com és no tenir papers. Culpant d'això a la política migratòria i al disseny establert per la Unió Europea, que segons deia, no respecten els drets humans i són poc coherents. Però el que més sobta, és la quantitat de gent que ha mort en trànsits migratoris i dintre dels CIE, aquests són els casos que va mencionar la Mercè: l'Osamuyi va morir durant una deportació, el Jonatan es creu que també va morir dintre del CIE de Barcelona, com també van morir dos altres nois, un per suïcidi i l'altre no se sap, la Samba Martin va morir una setmana abans que l'Idrissa,

al CIE de Madrid. I l'Alic es va suïcidar, encara que es va comprovar que aquesta era la causa de la mort, es va arribar a saber que va estar escoltant els crits dels seus companys des de la nit anterior; per tot plegat, el que es pregunten és: què va portar a un noi que estava molt content de poder marxar cap al seu país en el terme de 12 hores, on per fi podria veure a la seva filla, a suïcidar-se? Això només són alguns dels casos que es coneixen, però com va dir la Mercè: “[...] els Centres d'Internament d'Estrangers són una cosa molt opaca, se sap molt poc. És poc el que podem saber, i és molt el que pot haver passat i no ens ha arribat.”

En el cas de que algun dels interns vulgui denunciar el seu cas, “Tanquem els CIE” pot ajudar en aquest procés, ja que una vegada saben el nom de la persona en concret, entren com a amic o fent-se passar per familiar, per poder parlar amb l'estranger retingut. I esperen que en un futur no hagin de seguir fent això, perquè hagin aconseguit tancar els CIE permanentment, els quals no tenen una alternativa, ja que, segons les paraules de la Mercè, “és un lloc per tancar a persones, [...] la qual cosa és totalment un disbarat”.

7. La història de Paul Xewier

La història que us explicaré a continuació és completament real, més real del que m'agradaria que fos, ja que per desgràcia moltes més persones es veuran identificades amb aquesta o estaran vivint una experiència semblant a la que jo us relataré.

Vaig tenir el privilegi d'entrevistar a un noi de 25 anys, provinent del Camerun però que actualment viu a Sevilla, i es diu Paul Xewier. A partir de les preguntes que em va respondre, explicaré la seva història i la seva opinió, des del punt de vista d'immigrant, sobre la tesi entorn del meu treball.

En Paul Xewier mai hauria pensat que sortiria del Camerun, el seu país natal, i molt menys d'Àfrica. Allà és on ha viscut des que va néixer, amb la seva família: la seva mare, el seu pare i el seu germà Jackson. Una família de classe mitjana-baixa, però molt humil i treballadora, la qual cosa li va permetre al Paul anar a l'escola, i després ell mateix es va pagar l'institut, els llibres i fins i tot a vegades l'esmorzar. Així que des de ben jovenet ha sabut cuidar-se'n de si mateix i procurar el benestar de la família, i amb el que tenia es conformava i era feliç. Fins que va arribar el moment en què això va canviar, els estudis anaven costant més diners, si et volies matricular havies de pagar i si volies continuar estudiant, el preu encara seguia incrementant, cada cop costava més que la família aconseguís tirar endavant. Va ser aleshores quan el jove de 20 anys va decidir deixar els estudis i buscar-se la vida fora del continent. Pel Paul no va ser gens fàcil prendre aquesta decisió, de fet un any abans el seu millor amic de la infància va marxar i ell es va negar a anar-se'n, però va arribar un punt en què la situació era tan complicada, motiu pel qual el seu amic i el seu germà Jackson ja havien marxat feia temps, que també va sentir la necessitat de fer-ho. De fet, no hi ha resposta més clara que la que em va donar sobre els seus motius d'emigrar: "no estaba viendo un futuro mejor, entonces decidí salir porque quería tener una vida digna [...] yo quería un cambio".

La trucada del seu amic, li va donar l'impuls suficient per començar a organitzar la seva sortida. Va estar fent diversos treballs per guanyar una mica de diners, i els va arregar amb els que ja tenia estalviat, i li va semblar oportú per poder sortir immediatament. Sense avisar als seus pares dels plans que tenia, es va aixecar i va tirar cap endavant tot sol, encara que tenia l'oportunitat de fer el trajecte en grup amb unes 8 o 15 persones dintre de 5 mesos, però les circumstàncies eren tan difícils de suportar, que no podia esperar tants dies. En Paul Xewier deixa tot el que tenia enrere per emprendre un camí ple d'il·lusions, més enllà de Nigèria i Níger, el primer destí al qual arribaria tot sol: Mali, estat de l'Àfrica Occidental que limita amb Mauritània i Algèria al nord, amb el Níger a l'est, amb Burkina Faso, Costa d'Ivori i Guinea al sud i amb el Senegal i Mauritània a l'oest. Allà es va haver de

quedar uns 4 mesos, perquè Mali estava en guerra, perquè els rebels havien conquerit part del territori, impedit que qualsevol pogués sortir, encara que en Paul ja tenia el bitllet d'autobús comprat. Durant aquests 4 mesos va estar vivint a la casa d'un treballador de la duana, la família del qual el va atendre i li van donar menjar, a canvi que en Paul donés classes de reforç i de francès a les seves filles. Després, quan les coses es van calmar temporalment a Mali, va gastar el bitllet que li havia costat 45 €, per anar de Bamako (capital de Mali), fins al nord. Algèria va ser el seu pròxim destí, en el qual es va tornar a topar amb un obstacle, que ja s'havia gastat tots els pocs diners que portava a sobre i per travessar la frontera, a causa de la quantitat de trànsit, és obligatori pagar.

A la frontera tenen establertes dues formes de pagament, la primera és que et donen un temps perquè li demanis els diners necessaris a la teva família, la segona és que en el cas que la teva família no tingui diners, estaràs obligat a treballar per a ells i fer tot el que et demanin.

En Paul va veure com tractaven com a esclaus a aquells que no havien pogut aconseguir els diners, i un d'ells li va explicar que feia molts anys que es trobava en aquesta situació, causada pel somni d'arribar rere la frontera i la manca de diners. El Paul, atemorit per això, no li quedà més remei que posar-se en contacte amb el seu pare, el qual estava molt enfadat perquè hagués marxat sense dir res. Finalment, al seu pare se li va passar l'emprenyament i li va donar els diners que li feien falta per poder superar aquest obstacle fronterer. Allà a la frontera Algèria-Marroc el va venir a buscar un amic del seu germà, el qual després d'intentar-ho quatre vegades, encara no havia aconseguit creuar a Ceuta i portava més d'un any vivint al Marroc. El seu germà mai es va rendir i, sempre que un dels viatges fallava, tornava a la ciutat per aconseguir més diners i tornar-ho a intentar, i aquesta vegada ho intentarien els dos junts. El pròxim destí del Paul, on es reuniria amb el seu germà, seria Rabat, capital del Marroc. Malgrat les dificultats per comunicar-se, ja que en Paul no parla àrab i la majoria dels marroquins no parlen francès, va aconseguir arribar al lloc indicat.

En aquest moment, ja portava molt camí recorregut, molts kilòmetres, molts mesos, molts diners invertits... i encara que sembla que està molt a prop d'arribar a la meta, s'ho juga tot amb aquest trajecte, es juga la vida creuant el mar.

Havia arribat el dia en què creuaria el mar en pastera, qui li hagués dit a aquell nen del Camerun, que quan tingués 21 anys seria tan valent com per arriscar la seva vida en el mar per tal de tenir la més mínima possibilitat de tenir una vida feliç i millor, però lluny de tot el que abans mai hagués pogut deixar enrere, amb el pensament incontrolable de: "¿Qué van a decir muchos de mi familia, mi padre, mi madre...si me muero ahí?".

Ja no hi havia marxa enrere, en Paul i sis persones més, d'entre els quals alguns ja havien intentat fer aquest mateix trajecte varies vegades, es van embarcar a una petita pastera camí a Ceuta, ciutat autònoma espanyola situada a la península Tingitana, a la riba africana de l'estret de Gibraltar, amb l'objectiu d'arribar al CETI (Centre d'Estança Temporal per a immigrants) i d'allà a Espanya.

La pastera va començar a avançar pel mar, gràcies a la feina en equip que feien els seus navegants: un remava per un costat, l'altre pel contrari, un altre anava traient tota l'aigua que entrava dintre a causa de l'onatge, mentre el del costat estava pendent de la brúixola per saber cap a quina direcció anar, i l'altre mirava si hi havia cobertura en el telèfon per poder fer trucades. Però malauradament, en Paul estava tan atemorit i marejat, que no va poder fer cap d'aquestes feines, ja que el vent, el canvi de temperatura i les onades, van provocar que estigués gran part del trajecte vomitant. Quan ja portaven bona part de trajecte recorregut, el Paul va adonar-se'n que és ben cert que no hi ha espai tan gran a la terra, com el mar. En trobar-se allà en mig es va sentir diminut, eren ells enfront una enorme extensió d'aigua sense res més, al no poder veure el límit, al saber que per molt que remessin cap endavant o cap enrere només hi hauria mar i ja només els quedava esperar arriba sans i estalvis al destí marcat.

Finalment tots van arribar a Ceuta, on en Paul va entrar al CETI. Allà va ser quan va conèixer a la persona que tenim en comú, la Cristina Sánchez, voluntària de VOLS que va estar col·laborant en l'experiència d'estiu a Ceuta, coincidint amb l'estada d'en Paul o com es feia dir allà, Pablo.

Durant els mesos que en Paul va passar a Ceuta, va estar com a voluntari a Casa Paula (una casa i

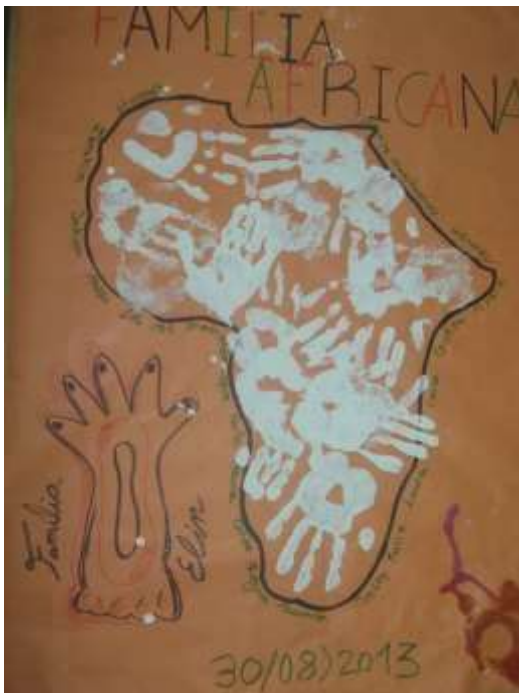

Cristina Sánchez i Paul Xewier al costat del mar de Ceuta.

parròquia de la congregació de les Vedrunes), en el que ajudava a tots els subsaharians que arribaven al país i que vivien al CETI, ja fos: ensenyant-los l'idioma, guiant-los, i si era possible també en temes legals. Durant aquest temps, la Cristina es va sorprendre que en Paul i els seus companys, tot i haver estat patint durant tant de temps, donessin gràcies a Déu per ser on eren, no perdessin el somriure, ni fallessin cap dia. Després, va haver d'esperar uns mesos al "Laisser Passer" per ser un dels seleccionats a pujar al ferri que faria realitat un dels seus somnis i el de les altres persones que l'acompanyaven, que fins i tot portaven anys esperant, poder anar a Espanya. Per ells, Espanya és el premi pel qual han estat lluitant durant tot el trajecte, no per ser aquest país en concret, sinó per ser el lloc més proper que troben millor que el seu país, i veuen que aquí podran complir l'objectiu pel qual han arriscat la seva vida en venir fins aquí, una vida millor on poder arribar a ser feliç.

Un cop el ferri desembarcar, el Paul va anar a parar a Sevilla, on vol començar una nova vida, com diu ell: una nova experiència. Actualment segueix vivint allà, i des de fa ja 4 anys, on ha aconseguit treure's l'ESO, un cicle formatiu de grau mig de ferradura i ara continua fent un cicle formatiu de grau superior. També col·labora amb diverses ONG i amb una xarxa andalusa contra la pobresa, i fa xerrades sobre la immigració a la Universitat de Sevilla. No obstant això, encara segueix lluitant per aconseguir reunir tota la documentació per viure tranquil·lament i amb normalitat a Espanya.

La història no acaba aquí, ja que aquest és només el començament d'una nova vida per en Paul, pel que tant ha hagut de recórrer i suportar. I aquest només és el cas d'una entre milions de persones que estan vivint la mateixa situació, o pitjor, que per exemple porten anys en el CETI veient com s'han quedat a les portes de complir el seu objectiu, o d'altres que aconsegueixen arribar a Espanya i acaben tancats a un CIE. Sigui com sigui, tots són un exemple de superació, de lluita constant i de no rendir-se enfront dels obstacles que impedeixen fer realitat els teus somnis.

Dibuix fet per la família Elin, fent referència a l'associació de les Vedrunes i als seus col·laboradors.

Imatge dels voluntaris del CETI de Ceuta amb en Paul, el Jackson i l'Ibrahima.

8. Conclusions

8.1. *Síntesi dels resultats obtinguts*

Com a resultat final d'aquest treball puc constatar que les persones no poden ser il·legals, però pel que han establert els països, incomplint els drets humans, per ser lliure i viure on vulguis, necessites una certa documentació. És molt complicat demostrar que arbitràriament/penalment hi ha lleis d'estrangeria injustes, encara que ho és més esperar que els que no respecten els únics drets universals i els més fonamentals de tots, els drets humans, rebin el càstig corresponent. Malgrat això, he demostrat que la meua hipòtesis era certa, fent el llistat d'articles que no s'estan complint envers els immigrants, ja que com em va dir l'advocada Rocío Montoro: "els Drets Humans és tant de mínims, que qualsevol persona pot identificar una vulneració". Per aquest motiu, els governs ens intenten ocultar el màxim possible la realitat dels actuals successos d'immigració, i dic actual, perquè des de temps remots que l'ésser humà emigra d'un lloc a un altre, i és per això que podem afirmar que en veritat, tots som immigrants.

Un exemple d'aquest intent d'ocultar com estan jugant amb la vida de les persones que venen atemorides del seu país buscant una vida millor en un altre és l'opacitat que hi ha entorn els CIE. Aquestes presons disfressades de centres no penitenciaris estan permeses per la llei, però el que no està permès és el que succeeix dintre d'aquestes i és el que no es vol que surti a la llum. Ho sé de primera mà ja que la meua intenció era entrar en un d'aquests centres, cosa que a mesura que avançava el treball vaig veure que era impossible, però tinc un testimoni que ho va aconseguir, i és l'activista de Tanquem els CIE a la que vaig entrevistar, la Mercè Duch.

Gràcies a campanyes com Tanquem el CIE, i moltes altres que he anat descobrint arran del treball, s'està aconseguint visibilitzar la situació precària en la que es veuen envoltats molts dels immigrants. I amb visibilitzar em refereixo a anar una mica més enllà del que superficialment estem acostumats a veure a les notícies, visibilitzar al mateix nivell que ho fan per exemple els documentals, els quals m'han servit de molta utilitat en el treball, ja que mostren totalment la realitat i la veritat.

I ho sé perquè també ho he pogut contrastar amb la història d'un immigrant amb el que jo vaig poder parlar personalment. Això és el que m'han aportat les diferents entrevistes que vaig fer, el fet de garantir que s'explica la veritat i que aquelles persones saben del que parlen, i per tant la informació que donen es valida i única. I no és fàcil trobar a persones que vulguin parlar o mostrar-se, m'he adonat que si aquest tema es tracta amb opacitat, en part es perquè les persones que ho viuen tenen por a parlar.

Una d'aquestes entrevistes, concretament la que vaig fer amb la voluntària i membre de l'ONG VOLS, l'Helena Medina, va fer que veiés amb més claredat la solució de l'últim objectiu del treball, i que em portés a qüestionar-me com i qui podia resoldre aquesta crisi humanitària que causa que tantes persones emigrin del seu país. Definitivament, no hi ha una solució immediata i determinada que acabi amb aquesta crisi, el que sí que vaig arribar a la conclusió de que les ONG ja fan el màxim possible, i si, nosaltres podem aportar el nostre granet de sorra, però el problema s'ha de resoldre des de l'arrel del conflicte. Que crec que seria parlamentar i arribar a un acord amb els països dels que aquestes persones fugen atemorides, perquè resolguin els seus conflictes i que la gent que hi habiti pugui dur una bona vida al seu país, al cap i a la fi, a gairebé ningú li agrada allunyar-se de la seva terra i dels seus familiars.

8.2. Valoració del procés de treball i de l'estratègia metodològica

L'estratègia metodològica que he seguit m'ha estat de gran utilitat i bastant eficaç. Tenint en compte que els resultats obtinguts d'aquest treball són òptims i satisfactoris, ja que he complert tots els objectius, tot i que han anat variant a mesura que avançava el treball per poder seguir un camí definit que em portés on jo volia arribar. A més, he resolt tots els dubtes inicials, i alhora que els anava complint obtenia més coneixements que em permetien reflexionar i formular altres preguntes.

L'estratègia metodològica partia de cercar informació a internet i situar-me en el context del tema, veient alguns documentals i pel·lícules, i llegint el llibret de l'ONG VOLS: l'espiral solidària, immigració. Després d'obtenir aquesta informació bàsica i extreure les idees més importants, vaig poder aprofundir en cadascun dels apartats, els quals no vaig acabar de completar fins haver finalitzat totes les entrevistes, ja que en aquestes tenia la possibilitat de resoldre dubtes i rebre informació de primera mà.

Un cop ja tenia transcrits les entrevistes, completava els buits on hi havia interrogants, omplint-los amb les respostes que havia rebut de l'entrevista. D'aquesta manera, he finalitzat tots els apartats que eren necessaris per complir els objectius i resoldre els interrogants, fent una cerca minuciosa, alhora que contrastava el major nombre de fonts possibles per corroborar que la informació fos correcta.

8.3. Incidències

Al llarg del treball han sortit força incidències i entrebancs que he sabut superar, però que han fet que perdés temps i que m'emportés algunes desil·lusions. Per començar, l'entrebanc més important va ser el fet de no poder entrar al CIE de Barcelona com tenia pensat fer inicialment, a causa d'aquesta opacitat que ja he mencionat que tenen, ja que només

permeten l'entrada a familiars i amics dels immigrants que ho puguin demostrar que ho són, i jo no complia amb cap d'aquests requisits.

En veure que entrar al CIE no era possible, vaig optar per contactar amb els responsables del programa d'acollida a immigrants de la Creu Roja que tenen a Martí Codolar. Primer em vaig posar en contacte amb el Joan Codina, que em va passar el correu electrònic de la responsable de la Creu Roja allà, la Irene Maestro, amb la qual vaig estar parlant sobre si podia anar a fer alguna experiència pràctica en el seu programa durant algunes setmanes de l'estiu. Després d'haver estat esperant varies setmanes a rebre la seva resposta, em va escriure el següent: “ Hola Paula. Estamos ante una crisis humanitaria de llegada de inmigrantes. Ahora mismo es imposible vernos. Me sabe fatal pero estamos atendiendo a decenas de personas en estos momentos”. Posteriorment em va trucar explicant-me la situació, que molts immigrants havien desembarcat per la zona d'on ells s'encarregaven de prestar-los ajuda, a més a més, el fet de que fos menor d'edat i no ser voluntària de Càrites, impossibilitava igualment la meua participació.

Tornant a tenir una altre via tancada vaig decidir buscar una altre alternativa, que va ser contactar amb la fundació de Barcelona, Migra Studium. Aquesta fundació m'oferia la possibilitat de fer diverses activitats relacionades amb la immigració que eren interessants, així que vaig estar parlant amb l'Alicia Guidonet sobre la possibilitat que tenia de participar en alguna d'aquestes. Més tard, em va comentar que ella no era l'encarregada del projecte en el que jo volia participar, i que en tot cas tornés a contactar amb ella al setembre perquè em passes el contacte d'aquella persona implicada en el projecte.

Al veure la situació i el que ja m'havia passat anteriorment, no vaig acceptar-ho, perquè no em donava garanties de que jo pogués participar al projecte, i m'arriscava massa a esperar-me fins al setembre perquè no tenia la seguretat de que el projecte seguís en marxa, ni que aquell contacte em respongués després de dos mesos, a tant poc marge d'entrega del treball. Quan tots aquests projectes en els que volia participar em van fallar, vaig decidir enfocar part del meu treball a fer entrevistes a diversos agents que poden intervenir en el procés d'immigració, i va ser a la primera entrevista quan em vaig trobar amb el següent obstacle. L'entrevista era a l'Helena Medina (membre de l'ONG VOLS i voluntària a Ceuta) i al seu marit que és immigrant, d'aquesta manera vaig preparar la entrevista fent preguntes pel dos. Més tard, concretant el dia per l'entrevista, em va comentar que el seu marit no vindria perquè estava molt “tocat pel tema i no volia recordar” i que li afectava tant que no volia que concretés ni mencionés res d'ell a l'entrevista. Aleshores, vaig haver de canviar gairebé totes les preguntes de l'entrevista i enfocar-les només a l'experiència com a voluntària de l'Helena, a part de buscar a una altra persona immigrant disposada a que l'entrevistés.

Per últim, la incidència més general és que cada dia succeïa un nou esdeveniment relacionat amb la immigració, i això es deu, com em va dir la Irene Maestro, a una gran crisi humanitària. El que comportava que moltes persones no poguessin col·laborar en el meu treball perquè estaven atenent a aquestes persones, i a que hagués d'anar canviant i actualitzant alguna part d'informació del treball, ja que cada dia sortia una nova notícia i amb aquesta, nova informació i dades.

8.4. Perspectives de futur i reflexió personal

Personalment he vist la magnífica feina que fan moltes ONG i campanyes per ajudar als immigrants, ja sigui ajudant-los particularment o intentant canviar aquells aspectes injustos pels quals alguns es veuen obligats a passar. Tots aquests voluntaris que hi participen fan una feina extraordinària, recolzant i lluitant constantment a favor d'aquestes persones que no són escoltades ni respectades. Per això, m'agradaria en un futur anar com a voluntària al CETI de Ceuta, com han fet moltes de les persones amb les que he parlat sobre el meu treball (Milagros Llobart, Helena Medina i Cristina Sánchez). Gràcies al treball sé què són els CETI i sé les condicions en les que estan vivint allà moltes persones, i també gràcies a les voluntàries amb les que he parlat, sé com hi puc ajudar i aportar el meu granet de sorra.

També podria prosseguir la recerca, ja que el tema de la immigració és molt extens, i jo vaig haver de seleccionar d'entre tots els apartats en quins em volia centrar i concretar per a complir els objectius que em proposava. A més, a partir de les respostes que he trobat m'han sorgit qüestions per a reflexionar, com per exemple: per què no hi ha lleis d'estrangeria universals, si un immigrant segueix sent una persona vagi al país que vagi? Som realment lliures si necessitem documentació per anar a qualsevol país? I aquestes preguntes van lligades a les moltes incoherències que he descobert que amaga la política migratòria. Altrament, com ja ho he mencionat anteriorment, cada dia hi ha notícies noves perquè és un problema vigent, i per tant ha d'anar evolucionant, i amb el pas del temps encara hi haurà més per explicar.

El que també vull dir, quan parlo de seguir cercant sobre el tema, és que el treball m'ha resultat útil, perquè m'ha demostrat que la immigració és una realitat molt més propera del que pensem, i que en el món es cometem moltes injustícies que, a vegades, molt difícilment les veiem si no estem especialitzats en el tema, i una vegada que ens assabentem d'aquestes, no hem de quedar-nos indiferents.

Ha estat un molt bon mètode per la recerca fer entrevistes, ja que m'ha ajudat a créixer com a persona, el escoltar les experiències de persones que han lluitat, han superat les seves pors, s'han alçat contra les injustícies i mai han perdut ni perdran l'esperança d'aconseguir el

que es proposin, els seus somnis.

Tot plegat m'ha fet reflexionar sobre la sort que he tingut que m'hagi tocat aquesta vida, i que l'he d'aprofitar per ajudar als altres que sense merèixer-ho no l'han tingut. I també a procurar que aquelles lleis que són injustes i no respecten els drets humans, canviïn per formar un món millor.

I com a reflexió final, que és el que els hi deia jo a totes aquelles persones que, mentre feia el treball, em deien que estaven en contra de que vinguessin immigrants a Espanya i que veien bé les lleis imposades per a aquests: avui són aquestes persones les que emigren forçosament, però qui sap si demà serem nosaltres els que ens veurem obligats a emigrar? A tots ens agradaria que ens rebessin amb els braços oberts i que no ens jutgessin pel nostre color de pell o cultura, ni que generalitzessin que tots els que siguem d'aquest país som iguals, perquè cada persona té una història diferent i l'únic objectiu pel qual la majoria emigren és per poder tenir una vida millor i feliç.

8.5. Agraïments

M'agradaria donar les gràcies en especial a totes les persones que m'han estat recolzant al llarg del treball, veient l'evolució des de com el començava fins com l'acabava, i que sense el seu suport aquest treball no hagués resultat igual: la meua família, els meus amics i el meu tutor de recerca, en Joan Pedrola. També agrair a totes les persones entrevistades, per ajudar-me i dedicar-me una mica del seu temps, a l'Helena Medina, la Mercè Duch, el Paul Xewier i la Rocío Montoro. I per últim, gràcies a la Cristina Sánchez, la Begoña Simal, la Milagros Llombart i l'Anna Aviles, per posar-me en contacte amb les persones entrevistades i guiar-me en el que per mi era un món nou amb molts terrenys per explorar.

9. Bibliografia i webgrafia

- LAURA GARCIA I ALTRES VOLUNTARIS DE L'ONG VOLS. - L'espiral solidària, immigració.
- CLARA TORRIJOS: - Tots podem ser immigrants (treball de recerca, any 2005-2006).
- <https://www.lifeder.com/movimientos-migratorios/>
- <http://www.madrimasd.org/blogs/migraciones/2012/06/26/131809>
- <https://www.ohchr.org/SP/Issues/Pages/WhatareHumanRights.aspx>
- <http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programa/mar-de-dolor-mar-desperanca/video/5784497/>
- <https://www.diagonalperiodico.net/libertades/centros-estancia-temporal-indefinida.html>
- <http://www.tanquemelscie.cat/p/qui-som.html>
- <https://www.asociacionelin.com/>
- <https://www.elmundo.es/elmundo/2009/10/17/espana/1255779736.html>
- https://elpais.com/elpais/2013/03/06/3500_millones/1362549600_136254.html
- <https://www.liberties.eu/es/short-news/14488/14486>
- <http://extranjeriaiuscogens.blogspot.com/2013/05/politicas-migratorias-analisis-critico.html>
- <http://a-mi-manera.blogspot.com/2012/08/las-personas-inmigrantes-pierden.html>
- <https://comosetramita.com/fondo-para-la-integracion-de-inmigrantes-en-espana-suspendido>
- <http://www.exteriores.gob.es/Portal/es/ServiciosAlCiudadano/InformacionParaExtranjeros/Paginas/RequisitosDeEntrada.aspx>
- http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1870-75992010000200002
- <https://www.peretarres.org/es/conocimiento/blog-facultad/todos-somos-inmigrantes>
- https://elpais.com/ccaa/2012/11/04/valencia/1352052901_272598.html
- <http://www.nuestrasvoces.com.ar/a-vos-te-creo/todos-somos-migrantes/>
- <http://blogs.lainformacion.com/zoomboomcrash/2015/04/26/por-que-los-inmigrantes-no-se-compran-un-billete-de-avion-para-venir-a-europa/>
- <https://www.lavanguardia.com/internacional/20150910/54435196149/refugiados-no-viajan-barco-avion.html>
- <https://www.meneame.net/m/Art%C3%ADculos/vienen-africa-patera-no-avion>
- https://elpais.com/internacional/2017/02/27/actualidad/1488194732_820452.html
- http://www.informajoven.org/info/derechos/h_3_9_2.asp
- <http://extranjeros.mitramiss.gob.es/es/InformacionInteres/InformacionProcedimientos/Ciudadanosnocomunitarios/residirtrabajar.html>
- <http://www.interior.gob.es/ca/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/ciudadanos-de-la-union-europea/estancia-y-residencia>

- <http://miviajar.com/2017/01/16/opciones-vivir-espana-legalmente/>
- <https://www.reclamador.es/blog/que-es-reagrupacion-familiar-como-solicitar/>
- <https://www.20minutos.es/noticia/2764891/0/emocionante-video-arrasa-internet-demuestra-somos-inmigrantes/>
- <https://www.cuentamealgobueno.com/2016/06/todos-somos-inmigrantes/>
- <https://www.parainmigrantes.info/carta-de-invitation-a-espana/>
- <http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/regimen-general/carta-de-invitation>
- <https://www.20minutos.es/noticia/2764891/0/emocionante-video-arrasa-internet-demuestra-somos-inmigrantes/>
- https://elpais.com/internacional/2017/03/01/actualidad/1488370575_958936.html
- <http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/ciudadanos-de-la-union-europea/numero-de-identidad-de-extranjero-nie->
- https://es.wikipedia.org/wiki/Acuerdo_de_Schengen
- https://elpais.com/internacional/2017/02/27/actualidad/1488194732_820452.html
- <http://www.nuestrasvoces.com.ar/a-vos-te-creo/todos-somos-migrantes/>
- <https://www.diagonalperiodico.net/global/27100-ceti-no-es-lugar-para-ninos.html>
- <https://rmabogadosalicante.es/centros-de-estancia-temporal-inmigrantes/>
- https://es.wikipedia.org/wiki/Ley_de_Extranjer%C3%ADa_de_Espa%C3%B1a
- <https://eacnur.org/blog/14-km-relato-una-huida/>
- <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544>
- <https://www.ohchr.org/sp/professionalinterest/pages/cmw.aspx>
- https://elpais.com/internacional/2015/08/28/actualidad/1440781136_652160.html
- <https://www.mequieroir.com/paises/espana/emigrar/ley-extranjeria/>
- <http://legalteam.es/lt/guia-practica-para-quienes-quieren-obtener-un-permiso-para-residir-yo-trabajar-en-espana-en-el-2018/>
- <http://www.encuentrosmultidisciplinares.org/Revistan%BA26/M%AA%20Jos%E9%20Fari%F1as.pdf>
- https://www.eldiario.es/desalambre/Gobierno-millones-deportacion-expulsar-migrantes_0_774122762.html
- <https://www.mequieroir.com/antes-de-partir/documentacion-emigrar/identidad/>
- <https://www.elmundo.es/sociedad/2016/10/20/5807b89ee5fdeafd758b466c.html>
- <https://www.abogado.com/recursos/inmigracion/>
- <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-39059460>
- <https://estudiamosderechosperosiempreanduvimostorcidos.wordpress.com/2012/04/09/que-finalidad-tienen-los-derechos-humanos/>
- https://elpais.com/internacional/2015/08/28/actualidad/1440781136_652160.html
- <https://www.youtube.com/watch?v=hgMgnlXb5nA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=4vAK64exELE>

Annex

Entrevista a Helena Medina:

L'Helena Medina, és membre de VOLS i va ser voluntària a Ceuta ajudant als immigrants que arribaven. A més a més, està casada amb un d'ells, en Salomon, el qual no va voler assistir a l'entrevista pels mals records que li portava parlar de la seva ruta migratòria i, pel temor de parlar i poder tenir conseqüències negatives.

-Quines són les dificultats que et pots trobar en un procés migratori? La persona decideix immigrar perquè decideix canviar de país, per guerra, per gana, perquè vol... Llavors si és de l'Àfrica subsahariana, se'n va a l'ambaixada del país, en aquest cas a l'ambaixada del país d'Espanya, i l'ambaixada et diu automàticament que no. Tot això potser tindria un cost de 100€ i no et jugaries la vida, i no, com que et diuen que no automàticament, perquè això són acords entre els estats, per exemple, la gent xinesa pot venir. Per què? Perquè ens interessa per economia estar bé amb la Xina. Llavors, aquell noi subsaharià s'acaba gastant 3.000, o 2.000, o 4.000€ depèn en què passi, hi ha gent que si passa amb cotxe és més barato, però clar el risc d'ofegar-te, perquè passes a sota dels seients del cotxe, tota la frontera del Marroc. Si pagues una zòdiac és més car, perquè és una barca amb motor, i ja, si saltes la tanca deu ser més econòmic.

No pots emigrar del teu país a un altre, perquè no et donen el permís, llavors la gent arriba aquí i la guàrdia civil els porta al CETI, que és el Centre d'Estança Temporal d'Immigrants. Allà els hi donen menjar, i hi ha persones que es passen de 2 a 3 mesos, però hi ha gent que s'ha estat de 8 a 9 mesos, perquè no hi ha una norma. Alguns fan petits treballs per guanyar propines, com aparcar els cotxes, portar bosses de la compra... És una presó dolça, de fet no és una presó, és un lloc on tu estàs pots sortir i si no estàs a l'hora de dinar, no dines, però no pots arribar més tard de les 11 de la nit. El CIE sí que es consideraria una presó, el camí d'aquesta persona que ha arribat allà, que ha estat anys passant Àfrica, treballant a Ibèria per poder pagar la zòdiac...aconsegueix arribar a Ceuta, en el CETI, on hi ha tres sortides. La primera que et tornin al teu país només arribar, l'anomenada "devolución en caliente". La segona manera que tenen, és la "maleta", on passen una llista amb les persones que han d'anar deportades al seu país, encara que mai se sap com trien les persones que surten a la llista. La tercera opció és deixar-los passar, on aleatòriament t'envien a una ONG que t'ajuden a empadronar-te al centre on estàs i intentar trobar feina, i a partir d'aquí ja t'has de buscar la vida.

Si no tens papers no pots treballar, per tant, el que s'acaba fent és potenciar tot el treball en negra, l'economia submergida, i clar, si no tens treball no tens diners. En el cas que tinguis el NIE i feina legal, per aconseguir la nacionalitat has de passar dos exàmens: el DELE, que és el de llengua, i un de cultura. Però fins i tot, gent d'aquí ha fet l'examen de cultura, i ha fallat preguntes.

-Creus que s'estan respectant els Drets Humans?

No s'estan respectant, perquè estàs potenciant les màfies, perquè ells no deixaran de venir per molt que tu no els deixis, potències l'agressivitat i el mal que es fan amb la tanca, es juguen la vida en el mar, i també estàs potenciant l'economia submergida. En canvi, països com Alemanya, pensen que aquesta gent els hi poden servir per mantenir l'economia en un futur, però també fan selecció de la gent que més els hi interessa, que és una forma poc humana. Són històries molt inhumanes, perquè en el fons si jo me'n vull anar a viure a un altre país perquè no tinc dret a mourem del meu? Que després vinc aquí i sóc un delinqüent, que m'enviïn a la presó del meu país.

-Creus que aquests tràmits són realment necessaris? És a dir, si tu fossis una presidenta canviaries els requisits per poder venir aquí?

Jo crec que la feina està en treballar amb els països d'origen, i amb l'ambaixada del nostre país també. L'altre l'aspecte cultural, ells s'enganyen tots, perquè no hi ha un immigrant que truqui a casa seva i digui: jo estic molt malament. Tu dius que treballes encara que no treballis, envies fotos al costat d'un cotxe... Perquè el meu marit, té una família allà i el seu germà, diu que no sap si venir. Jo penso: tu vols que passi per tot això? Però per ells, el premi és més gran, no saben la veritat, el que patiran i que el camí és molt dur.

-Creus que avui dia encara hi ha persones que pensen que per ser un immigrant, pots ser un perill per la seguretat i el manteniment econòmic?

Al ser professora, en el meu cole, he escoltat a nens dir aquest tipus de comentaris. I també no ens enganyem, a l'entrar immigrants, també entren immigrants dolents. Hi ha de tot, perquè jo suposo que quan els d'aquí marxaven a Alemanya, també marxaven espanyols lladres. En la societat encara hi ha molts clixés, com per exemple, que ens roben les ajudes, però és que si una persona arriba a 1.500 € i l'altre a 400 €, doncs l'ajuda li donaran al de 400 €, a més que nosaltres fem més xarxa, en el sentit que tenim familiars que ens poden ajudar. Que hi ha gent que potser s'aprofita, doncs potser sí.

-Quina és la diferència entre immigrant i refugiat?

El refugiat és el que demana refugi, els països donen aquest refugi a persones que consideren que vénen d'un país on es juguen la vida: situació de guerra, persecució... Però no per malalties, no per fam...

-Creus que nosaltres o les ONG podem ajudar més?

Crec que la situació s'està escapant de les ONG, per no donem l'abast, pots ajudar a

vàries persones però no a tots, perquè hi ha tots els àrabs del Marroc, els de Sirià, els Subsaharians i després hi ha els immigrants permesos: sud-americans, xinesos... Però a aquests últims si que els hi donen papers. El que podem fer nosaltres és anar a manifestacions, a les marxes de Tanquem els CIE...

També depenent de la feina que tinguis, el teu cap no t'ho permet, perquè per exemple l'Helena Maleno, una advocada, va ser jutjada per tràfic de persones, igual que els d'Open Arms, quan el únic que estan fent és salvar la vida de persones. A més, que no és legal que tu ajudis a una persona que és considerada il·legal.

Entrevista a Tanquem els CIE:

D'entre tot el grup d'activistes que hi participen en aquesta campanya, en concret he entrevistat a la Mercè Duch.

-Ets voluntària?

Si, Tanquem els CIE és un col·lectiu on tots, som voluntaris, no hi ha ningú que cobri per la seva feina.

-De qui depenen els CIE? Quina és la seva funcionalitat, és a dir, per què van ser creats? I per qui?

Els CIE estan emparats en els tractats de Schengen, que es van anar fent per anar dissenyant la Unió Europea, que és un disseny d'una zona del món, que si bé se'ns ven que era una manera d'eliminar les fronteres entre la gent... el cert és que, sí, eliminava les fronteres entre països, però a costa de reforçar les externes. Pe això, nosaltres som molt crítics amb el disseny de la UE, perquè és un disseny d'una Europa fortalesa. Si tu penses en termes de Drets Humans ja des del mateix disseny de la UE ja vulnera el dret humà, perquè està dissenyat a partir d'una discriminació d'uns éssers humans respecte altres només per raó del seu origen. Tot això, era per explicar-te que qui emparava la mateixa creació dels CIE era el tractat de Schengen, que dient que els països podien crear centres d'internament on retenir a la gent susceptible de poder ser expulsada. Cada país Europeu ho fa d'una manera, aquí a Espanya depèn exclusivament del Ministeri d'Interior, que aquí per exemple el CIE de la zona Franca, moltes vegades han demanat entrar-hi regidors de l'ajuntament, diputats del congrés i el Síndic de Greuges i se'ls hi ha denegat l'entrada. Una vegada, alguna sessió, però perquè l'ha volgut fer el Ministeri d'Interior una visita guiada, però sempre des que el Ministre ho ha volgut fer.

-Per què creieu que s'haurien de tancar?

Des de la mateixa arrel, pensem que és una gran vulneració de drets humans la mateixa existència del Centre d'Internament d'Estrangers, formalment sobre la llei no són presons, són centres de indole administrativa, on se suposa que "només" et prenen el dret de moviment, el dret de deambular. És a dir, suposem que tu ets un immigrant i tens una ordre d'expulsió del país, perquè no tens els papers en regla, i un jutge pot determinar que et tanquin al CIE i l'única funció que té el CIE és mantenir-te retingut, mentre es gestiona la deportació, que pot fer-se o no. Llavors, des del principi hem defensat que els CIE no es poden humanitzar, no es poden millorar, no es poden reformar, s'han d'eliminar, perquè per definició ens sembla molt greu que a una persona se la retengui, se li prengui la llibertat de moure's, estrictament per un tema administratiu com és no tenir papers. És tan absurd, com si a tu et poguessin agafar un dia pel carrer perquè no portes el DNI en regla, i tancar-te i

expulsar-te, igualment seria una falta administrativa. És un disbarat, perquè per nosaltres el CIE és una de les mostres, és com la punta de l'iceberg d'una política migratòria

profundament injusta, profundament violenta, profundament discriminatòria.

-Per què creieu que encara haver-hi més activistes i entitats com vosaltres que demanen que es tanquin els CIE, no els tanquen? És a dir, per què es neguen a tancar-los? Precisament perquè forma part d'aquest disseny de la UE, fixat, tanquem els CIE es va generar l'any 2012 a partir de la mort d'un noi que va morir estant internat al CIE de Barcelona, allò ens va moure a activistes de Barcelona i vam dir: Bé, creem una cosa estrictament per tancar-los i a denunciar totes les bestieses que si fan. Però que passa, que això forma part d'un disseny, nosaltres vam néixer com a col·lectiu l'any 2012 a causa de la mort d'Idrissa Diallo, un pres del CIE de Barcelona, però mira que ha anat passant en els darrers anys, si tu mires tota la crisi i les barbaritats que estan passant amb els refugiats... veus que la direcció de la UE és profundament violenta. Llavors el govern d'Espanya està supeditat també a totes aquestes. És una tendència mundial molt basada en la discriminació.

-Us heu assabentat de més casos similars, al de la mort d'aquell home dintre d'un CIE el 2012? Això són morts en trànsit migratori: l'Osamuyi, va morir durant una deportació. El Jonatan se suposa que va morir també va morir dintre del CIE de Barcelona, com també van morir dos altres nois, un per suïcidi, l'altre no està molt clar si va ser a dintre... La Samba Martin, va morir una setmana abans que l'Idrissa, i va morir al CIE de Madrid. L'Alic va ser un suïcidi, però nosaltres vam demanar que es comprovés, i en realitat es va comprovar que era un suïcidi, però també es va arribar a saber, encara que tot el que portem a la justícia no vagi més enllà, que va estar escoltant els crits dels seus companys des de la nit anterior... que va portar a un noi que estava molt content de poder marxar cap al seu país (per a veure a la seva filla...) en el terme de 12 hores a suïcidar-se. Això són alguns dels casos que se saben, però també els Centres d'Internament d'Estrangers són una cosa molt opaca, se sap molt poc. És poc el que podem saber, i és molt el que pot haver passat i no ens ha arribat. Els CIE són pitjor que una presó, perquè en un CIE no hi ha treballadors, són policies, i els policies no estan formats pel dia a dia d'un centre on conviure amb gent, i tampoc saps el temps que hi passaràs allà dintre. Passa de tot, cada dos per tres hi ha maltractaments, vagues de fam...

-Com va ser que vas conèixer aquesta realitat, i vas decidir fer-te voluntària?

Per la mort de l'Idrissa, jo ja treballava en projecte humanistes i sabia dels CIE. Van aconseguir parlar amb els companys de cel·la de l'Idrissa i aleshores vam saber que va morir per desatenció mèdica. Vam organitzar una manifestació, i vam intentar portar aquest cas a la justícia, però aquells companys de cel·la que poden testimoniar van ser deportats.

El primer que fan és treure els testimonis, ja ens ha passat moltes vegades. Ens va semblar que era molt greu, vam fer una assemblea molt gran amb gent de Barcelona, de molts col·lectius. Allà va ser quan vam decidir posar en marxa Tanquem els CIE.

-Amb quants voluntaris compteu actualment? Potser més involucrats, podem ser una vintena. I el que hem aconseguit al llarg d'aquest any és molta solidaritat, molta xarxa, amb altres col·lectius. -Hi ha molta gent que vegi les vostres xarxes socials o pàgina web i decideixi anar a les manifestacions i concentracions que realitzeu? O la majoria que hi aneu sou els promotors d'aquesta convocatòria?

Funcionen molt les xarxes socials, nosaltres tenim bastants seguidors de Twitter i de Facebook, la web que tenim també té molts anys i funciona, perquè ja ens coneixen. Però s'ha d'insistir molt.

-Quins avenços heu notat des que vau crear aquesta campanya, fins avui dia? El que hem aconseguit és visibilitzar-nos, perquè fa molts anys, molta gent no sabia el que era un CIE. Hem fet moltes xarrades i també, diversos diputats van demanar visitar el CIE per demanar explicacions, els hi van denegar l'entrada, però els vam fer entrar "d'estrangis", com si fos familiar d'algun d'ells. Nosaltres som molt respectuosos amb els interns, perquè si ells no volen nosaltres no denunciem el seu cas. Només has de saber el nom d'aquella persona en concret i pots entrar com a amic o familiar. Una vegada, diputats i diputades van entrar amb nosaltres i alguns d'ells van sortir molt tocats, perquè van parlar amb gent que deien que l'acabaven de maltractar. Llavors, no és el mateix saber la teoria, que quan et trobes davant d'algú, però gràcies a això, més endavant, vam aconseguir que tant el parlament de Catalunya, com l'ajuntament, aprovessin mocions demanant el tancament del CIE. No va servir de res, encara, però sí per anar visibilitzant. Vam aconseguir que els hi traguessin les mampares, hi ha una tauleta, cadires lligades a terra, càmeres en un lloc petit... però bé, pots tocar-li el braç i si és familiar poden abraçar-se, o acomiadar-se.

-Alguna vegada us heu trobat amb algun problema de "legalitat" a causa d'aquesta campanya? Us heu sentit amenaçats? Us han perseguit?

Nosaltres personalment...buuee, no... Hem tingut problemes del fet que no ens deixen entrar, et posen problemes per poder entrar. Però nosaltres problemes així no.

-Creieu que hi ha lleis d'immigració que contradiuen els Drets Humans?

Absolutament. La llei d'estrangeria és una llei profundament discriminatòria, violenta, totalment contradiuen els Drets Humans. Les devolucions en calent, hi ha un tribunal de Drets Humans que ha declarat que no es poden fer, i és un tribunal Europeu. Tot el que té a veure amb la política migratòria no és coherent, coneix-ho a diversos advocats que treballen en estrangeria, que no saben mai quan canviaran les normes.

-Quines alternatives al CIE proposaríeu si s'aconseguissin tancar? A on hauria d'anar a parar la

gent que ara hi és?

Nosaltres sempre ens neguem a parlar d'alternatives, perquè un CIE no necessita una alternativa, un CIE és un disbarat. El que nosaltres denunciem és la mateixa llei d'estrangeria.

Si hi ha un delictes i una perillositat, que segueixi el camí penal que li toqui, però no barregem les coses, quan parlem d'un CIE, estem parlant d'un lloc creat per a tancar-hi gent que està fent la seva vida.

Quan tu comences a rascar una mica en política migratòria, és allò que et deia de l'iceberg, veiem una part, però en realitat és tot un muntatge. Tota aquesta gent que ve de països africans, molts d'ells vénen de països que són molt rics, però aquesta riquesa està en mans d'empreses europees. Els hi hem pres la riquesa, els estem condemnant a la pobresa, i després protestem perquè vinguin aquí.

-Creus que tenen una imatge idealitzada del país al qual immigren?

Tenen una imatge idealitzada, però és difícil que no la tinguin, perquè ells en els seus països veuen a gent blanca que ho manega tot, gent turista que pot viatjar, veuen a la televisió futbol i culebrons d'aquí...

Entrevista a Paul Xewier :

* A causa de que hi havia mala connexió en el moment de la videotrucada i que costava entendre algunes de les paraules que deia l'entrevistat, he escrit el que bé vaig poder entendre de la gravació.

-¿Cuál es tu país de origen?

Camerún.

-¿Qué motivos te llevaron a tomar la decisión de dejar tu país para emigrar?

Porque no estaba viendo un futuro mejor, entonces decidí salir, porque quería tener una vida digna. Y porque allí no había trabajo, la cosa era difícil para mi familia, yo quería que hubiera un cambio.

-¿Allí estabas estudiando algo?

Si, allí estaba estudiando algo y lo deje así sin acabarlo, por el tema del dinero. Para empezar después del colegio, me pagaba yo el instituto y me buscaba yo el dinero para comprar los libros, a veces el bocadillo...Y también para poder matricularme tenía que pagar y si quieres estudiar más, tus gastos van creciendo. Y frente a eso, llego un momento en el que dije: prefiero buscarme la vida a fuera.

-¿Viniste aquí solo o acompañado por alguien de tu familia?

No, vine aquí solo. Salí de allí solo, llegando hasta Marruecos donde había encontrado a un amigo, con el que tenía el mismo sueño, cruzar Marruecos hasta Argelia. Pero al principio hubo un amigo, un compañero de clase, que me había apoyado mucho, él era como mi hermano mayor, ya que lo conocía desde pequeño. Él salió un poco antes que yo, y yo no quería salir, pero 1 año después me llamo. Entonces, empecé a mirar cómo podía salir, porque las cosas estaban muy complicadas y no aguantaba, porque en ese momento yo quería estar con él. Entonces, 1 año después salí yo, fui buscando el dinero, más el que yo tenía guardado de trabajitos, y poco a poco el que fui ahorrando, fue el dinero con el que salí. Era complicado porque en el camino iba yo solito, y normalmente se hace en grupo, de 8 o 15 personas, depende. Él también me explico que podía esperarme 5 meses para encontrar un grupo, pero en ese momento pensé: Me tengo que levantar. Y me fui, así poco a poco, y cuando llegue a Malí no había manera de poder seguir, así que me quede allí unos 3 o 4 meses, pero Malí estaba en guerra. Escuche por las noticias, que los rebeldes habían conquistado una parte de Malí, y no se podía salir. Yo ya había pagado el tiquet pero no dejaban salir a los autobuses.

-¿Cuánto te han costado los tiquets?

El tiquet de Bamaco hasta al Norte me costó casi 45 €.

I en total, entre trayectos, dormir, incluso lo que se paga en la frontera de Marruecos para la

lancha... es muy caro. Pero tengo amigos, que han llegado a pagar, solo de Marruecos a Ceuta, unos 4.000€. I a veces, no es en patera, sino en coche o en camión... En mi caso, no ha sido así, tan caro.

-¿Que dificultades tuviste en el trayecto?

La dificultad más grande, era haber quedado en un sitio en el que yo no entiendo el idioma, ni en el que la mayoría de ellos no me entendían a mí. Tuve que vivir 4 meses, pero por suerte encontré a una familia que me atendió y estuve viviendo en su casa. El hombre, era un trabajador de la aduana y pase tiempo allí con su familia, y dándole también clases de apoyo y de francés.

-¿Trabajaste en los países por los que pasaste? ¿Cómo conseguías comida?

Allí en Mali no trabajaba, pero con la familia en la que vivía, comíamos juntos y yo me encargaba de dar clase de francés a sus niños. En los otros países, Argelia, Nigeria, Níger... no he trabajado, sino que gastaba lo poco que tenía encima. Aunque llegando a Argelia ya no tenía dinero, y después de una semana sí, porque en la frontera pasa mucho tráfico y llega un momento en el que te dicen que tienes que pagar. Si dices que no tienes dinero con el que pagar, te dan un tiempo para que se lo pidas a tu familia, y en caso de que tu familia no tenga, tú vas a trabajar para ellos, te cogen como suyo, si, como un esclavo. Unos te dicen que hace tantos años que están viviendo aquí, y aunque tenían el sueño de llagar allá, no han podido porque no tenían dinero y porque esa gente les acogió. Desde allí, me puse en contacto con mi padre, aunque estaban muy enfadados conmigo por el hecho de haber salido así sin decir nada. Después de un tiempo, cuando ya no estaba enfadado, me dio un apoyo para poder superar esa fase del camino. Y llegando a Marruecos, es donde estaba Jackson, él llevaba allí desde hacía 1 año y no había conseguido cruzar hasta Ceuta. Me había prometido que me iba a esperar, aún con el poco tiempo que él puede esperar, entonces como no tenía dinero, se encargó de mandar a un amigo para que viniera a buscarme a la frontera de Argelia -Marruecos. Se me hacía muy complicado porque yo no entiendo el árabe, ni ellos entienden el francés, e hizo falta alguien que vive allí para que le pudiera traer hasta la capital de Marruecos.

-¿Tuviste la opción de escoger el país al que venías, o no te quedo más opción que venir a España?

Mi sueño, mi misión, era solo buscarme la vida en el primer lugar donde yo me encuentro y que allí siento amabilidad, y que siento la diferencia de donde yo vengo.

-¿Que te piden para poder quedarte en España?

Para quedarme aquí, me piden la residencia, se puede obtener después de los 3 años de estar viviendo en un territorio de aquí y demostrando los papeles de arraigo social, el sistema que se encarga de dar la residencia a las personas inmigrantes que llegan aquí después de los 3 años, con la presencia de un contrato de trabajo. Yo con el tiempo que

Llevo aquí, me puse a estudiar, me saque la Eso y un ciclo medio de herradura y ahora sigo con un grado superior. Y con todo esto intento llevar mi vida hacia adelante.

-¿Por qué os veis obligados a venir en patera?

Para salir en avión, me sale más caro y además hay que salir legalmente, y para eso, yo no tenía dinero para el Visado, porque para poder hacerlo hay que tener mucho dinero. Entonces, la única opción que me quedaba era arriesgarme de esta forma.

-¿Conoces las leyes de Inmigración Española?

No, porque creo que las leyes las vas conociendo a medida que avanzas, y a mí aún me queda por saber.

-¿Crees que están respetando los Derechos Humanos?

Veo la ley un poco injusta, porque en el momento en que te pasan cosas en la vida y te preguntas: ¿por qué a mí me pasa esto, y a los demás no les pasa esto? Entonces a partir de este momento, yo pienso que la ley no es igual o no hace como debería actuar. Por ejemplo, a compañeros míos le dan beca y a otros no nos la dan, y no debería ser así porque todos estamos matriculados, somos iguales. No tengo familia aquí, y mientras estudio tengo que pagar el transporte, la comida... y necesito un apoyo, y por eso pienso que a veces la ley es un poco injusta.

-¿Has colaborado o has sido ayudado por alguna ONG?

Si, llegando aquí estuve colaborando con Elín, y en Sevilla me ayudo Caritas y desde allí estuve con Caritas y di un curso, y luego estuve de voluntario allí. He hecho charlas en la Universidad de Sevilla, hablando sobre temas de la inmigración, de mi punto de vista, o haciendo entrevistas...Me preguntan sobre mi vida, sobre cómo se siente uno al no estar en su tierra...

A veces, la gente ve, pero no llega a entender lo que puede suceder en tu vida, pero cuando te pones a dar explicaciones de eso...les encanta. He colaborado con una red Andaluza de lucha contra la pobreza (EAPN), a veces me invitan a dar charlas, pero no puedo viajar por el problema de la documentación.

-¿Aún con todas las dificultades que has tenido para establecerte aquí, recomendarías a otras personas de tu país venir aquí?

A mí me cuesta decir a uno que no se venga, pero no hay problema en decir la verdad a uno, pero mejor decir la verdad de la mejor forma posible, dando todos los detalles. Yo no puedo aconsejar a uno que intenta salir para ganarse aquí la vida, porque yo nunca había viajado en patera o lancha, y yo nunca en mi vida había pensado en cruzar el mar en una de ellas. No te puedes imaginar lo que me paso a mí, primero empecé a pensar: ¿Qué van a decir muchos de mi familia, mi padre, mi madre...si me muero ahí? Es muy complicado, nosotros llegamos 7, yo era el más joven del grupo, tenía 21 años, y muchos de ellos lo habían intentado ya 3 o 4 veces pero no lo habían conseguido. De hecho Jackson, que es

mi hermano, estuvo viviendo en Marruecos más de 1 año, antes de mi llegada, y él lo había intentado 4 veces y no lo había conseguido. Si te das cuenta cada vez que lo intentas, tú vas a la ciudad, intentando ganar un poco de dinero y dar vuelta hacia atrás, hacia la frontera, a veces se puede intentar poniendo el dinero y te falla el viaje, tu qué haces, volver a empezar. Y va pasando el tiempo, entonces me he sentido diferente en el mar, porque a veces, como dicen las películas: no hay espacio tan grande en la tierra como el mar. Pero ese día lo vi yo, por la mañana cuando no ves el límite, ustedes están allí en medio, no hay vuelta ni para atrás ni para adelante. Más la presión del viento y de las olas, allí una vida se puede acabar, entonces cuando nos metieron dentro, empecé a vomitar, la temperatura empezó a cambiar y estaba mareado. Dentro cada uno tiene una tarea, es un trabajo colectivo: uno está remando para un lado, el otro para el contrario, otro está sacando el agua que se mete dentro de la patera, uno que mira la brújula, para saber bien la dirección a la que vamos, porque si vamos para otro lado podíamos volver a África en vez de ir a Ceuta; otro mira si hay cobertura para poder llamar desde el teléfono... Dentro de eso cada uno tiene su tarea, pero yo no pude hacer la mía, porque estaba muerto de miedo. Yo no puedo aconsejar a uno hacerlo, además que tú hayas llegado no significa que hayas acabado, es una nueva vida, es una nueva experiencia que empieza. Yo no puedo animarle a venir porque tiene mucho riesgo, pero le digo la verdad y si él quiere que se venga.

-¿Cómo puede ser que vosotros venís para aquí, y algunos de nosotros vamos para allá?

Por eso a veces la gente dice, que el mundo es tan paradoxal, lo mismo que uno busca otro está muriendo diciendo que yo no quiero.

Entrevista a Rocío Montoro :

-En quin camp estàs especialitzada?
Jo vaig estudiar dret, em vaig especialitzar en violències de gènere. I vaig estar a Mèxic, fent un voluntariat en una casa de refugiades, llavors també feia tot el tema d'asil polític, estrangeria...

-Existeixen lleis d'immigració universals?

No existeixen, no hi ha una llei la qual permeti a totes les persones caminar de forma lliure per tot el món. És a dir, existeixen un seguit de regles que ens permeten la llei de circulació depenen en quina banda del món estiguem, per exemple les persones europees podem anar per tot el territori europeu sense cap problema, només ensenyant el DNI. Però per exemple quan una persona europea va a un territori nord-americà necessitarà un visat que només ens permetrà estar 2 mesos. Si una persona europea va a centre-amèrica, que inclouria Guatemala, Hondures, el Salvador, Costa Rica i Panamà, tenim tres mesos per aquests 5 països. No hi ha lleis universals, les lleis...per exemple, les persones sud-americanes que venen aquí, tenen unes altres lleis, i això varia molt en funció també perquè hi ha països que històricament són receptors de persones migrades, i hi ha països que històricament són propulsors de persones migrades. Llavors veuràs, que les lleis d'estrangeria varien molt en funció de si les persones entren o surten, i en funció del continent també. No hi ha lleis d'estrangeria universals, el que si existeixen són les lleis de protecció universals cap a aquestes persones migrades, que són els Drets Humans.

-Vaig fer una breu introducció de què són els Drets Humans, i després vaig escriure els que segons el meu punt de vista s'estan incomplint en el tema de la immigració, però com que jo tampoc he estudiat dret, ho he posat des del meu punt de vista... Clar...però no passa res, perquè els Drets Humans és tant de mínims, que qualsevol persona pot identificar una vulneració dels Drets Humans.

-Quines són o haurien de ser les conseqüències d'infringir algun article dels Drets Humans? Perquè per exemple ara no s'està fent pagar... O sigui, segons el meu punt de vista les lleis que s'estan infringint no tenen conseqüència per qui les incompleix, però en teoria hauria d'haver-hi, no?

En teoria, el problema és que moltes de les lleis...cada país té unes lleis nacionals, en el nostre cas és la Constitució, els drets que no es poden vulnerar sota cap concepte dintre de la constitució espanyola, són els drets fonamentals, que vindria a ser "a muy muy a groso modo" serien com els Drets Humans dintre de la constitució espanyola. Quan es diu que alguna cosa és anticonstitucional és perquè va en contra de la constitució, i quan va en contra dels drets fonamentals, és perquè va en contra la llei de la llibertat, contra l'honor, contra la integritat, contra les coses que són més íntimes de cada persona. A més a més...

això seria a escala nacional, però mundialment estarien els Drets Humans ... El de les Nacions Unides. En el moment en què això s'incompleix el que passa és que ens trobem "en que hay com un vacío" perquè els països ratifiquen, que ratificar vol dir que les Nacions Unides redacten uns drets mínims que haurien de ser per totes les persones, ratificar vol dir que els països s'adhereixen a aquest document però moltes vegades no ho compleixen. I el no compliment d'això hauria de suposar sancions cap als països que ho estan incomplint, ahora de la veritat això no acaba passant.

-Quin tipus de sancions serien...? De pagar, de presó...?

No, de presó no, perquè no sé "puede"... emhh... Clar podia ser el cas...que si s'acaba jutjant a una persona en concret per la vulneració d'un dret en concret, però segurament s'acabi jutjant aquella persona dintre del codi penal de cadascun dels països. Per exemple, si un policia pegués, maltractes o tortures, a una persona migrada, se'l castigaria en funció del nostre codi penal.

-Creus que en els actuals successos d'immigració, s'estan respectant els Drets Humans? Si s'estan vulnerant, per exemple a la frontera de Ceuta i Melilla a la cerca, s'estan fent deportacions en calent, això vol dir que tan bon punt arriben a Espanya, se'ls torna a Marroc sense haver sigut visitats per un advocat/ada, sense haver tingut atenció mèdica, pensa que hi ha gent que està venint des del Congo, no només vénen des del Marroc que és la frontera, sinó que vénen des del Congo, Senegal, Síria, Iran... Països super lluny, que moltes vegades aquestes persones venen desnudrides, moltes dones violades per tema de màfia...infants que estan anant a centres d'adults i no se'ls està tenint en compte ni tan sols l'edat que tenen, i que per tant necessitarien un altre tipus de tractament... "vamos", s'està vulnerant...s'està portant a moltes persones migrades a dormir a centres, hi ha centres especialitats per estrangers, no només els CIE, els CETI, que estan sobresaturats, les condicions en les que viuen allà hi ha directament...buff... El problema és que l'Estat no procura la salvaguarda de les persones que es troben en aquí...no.

-La majoria d'immigrants quan es troben davant d'un problema legal o estan en una situació semblant... No demanen un advocat perquè no tenen diners o perquè no els hi permeten?

La cosa és, que per llei tota persona té dret a una presentació lletrada i és independent de què tu tinguis una capacitat econòmica o no, perquè si tens prou capacitat econòmica podràs contractar a aquell advocat/ada amb la que més afinitat sentis, però en el cas de no tenir-ne sempre tens dret a la justícia gratuïta. És a dir, se t'assigna un advocat que forma part...que treballen de forma gratuïta diguéssim... Quan no els hi permeten tenir un advocat es perquè s'incompleixen les lleis. També passa moltes vegades que no els hi donen a lo millor, una persona que arriba a l'estat espanyol, que no parla ni el castellà ni cap altra llengua de l'Estat, no els hi donen cap traductor, intèrpret.

-Quina és la documentació necessària per entrar a un país legalment? Com no existeix una llei d'estrangeria universal, cada país té les seves pròpies normes, però com a norma general tu entres sempre, si entres de forma legal, amb un passaport, amb un Visat que et permetrà estar segons el teu país...Que tu el sol·licites des del teu país, però clar, les persones que fan una migració forçosa (la gent que emigra per conseqüències socials, polítiques, econòmiques del seu país, entenc per mi que són migracions forçoses, no trien separar-se de les seves famílies, simplement no els hi queda un altre) aquestes persones no podran demanar un Visat perquè probablement surtin... Però entraran de forma il·legal igualment... Llavors per entrar de forma legal, seria tenir el visat, el passaport que et permeti...per exemple, no t'obre les mateixes portes un passaport espanyol que un passaport iranià... depenent del país d'on vinguis tindràs més privilegis que uns altres... I el que acostumen a demanar molt, per exemple a les persones llatinoamericanes de cara a entrar a Espanya, són cartes de recomanació o cartes d'acollida. Per exemple, també et podria servir un contracte de treball que sigui vinculant, que sàpiguen que ja treballes... O una persona que es responsabilitzi de tu, que faci aquesta carta de recomanació, o un cop ja estàs aquí...clar, depenent de com, també hi ha gent amb capacitat econòmica que viu a països que a priori es poden considerar com a passos en conflicte, perquè realment allà estan bé, aquestes persones poden tramitar un visat, un permís d'estudiant... i un cop aquí es pot tramitar el permís de residència i de treball.

-Quina és la documentació que et permet quedar el temps que vulguis?

A Espanya seria el permís de residència, o l'obtenció del DNI, però el que passa és que moltes vegades et poden donar el permís de residència però no et donen el permís de treball, la qual cosa...poder estar aquí però no obtenir la forma legal de guanyar diners...és com, "como voy a subsistir..."

-Com aconsegueixes aquests documents?

S'aconsegueixen o per "arraigo" familiar, és a dir, aquelles persones que ja tinguin familiars aquí amb documentació, que demanin una reagrupació familiar, per casament, per... a partir d'un contracte de feina... I bàsicament són aquestes tres.

-Personalment coneixes a algun advocat que hagi aconseguit treure a un immigrant d'un CIE?

La cosa és que en tot l'estat espanyol hi ha moltíssimes organitzacions que es dediquen a la protecció de l'àmbit de l'estrangeria, i concretament a BCN hi ha varies organitzacions, en algunes que he fet voluntariat i així, que serien: Irilia, que defensa els drets humans i també toquen CIE..., i després, Tanquem els CIE, i un altre col·lectiu d'advocades que es diu Lacta, que també porten dret d'estrangeria.

